

STICHTING MUSEUMPARK ARCHEON ALPHEN AAN DEN RIJN

Jaarverslag 2023

INHOUD

I. Introductie	4
Voorwoord	5
II. Publiek	6
Bezoekers	7
Statistieken	11
Educatie: doelgroepen en bereik	17
Activiteiten	18
Lezingen	26
Exposities	27
Presentatie Marketing & Communicatie	30
III. Collectie	40
Collectieverloop	42
Registratie	44
Onderzoek en Publicatie	44
Projecten	44
IV. Bedrijfsvoering	46
Ondernemingsraad	47
Algemene Verordening Gegevensbescherming	47
Medewerkers	48
Vrijwilligers	48
Veiligheid	49
Afhandeling klachten	51
Archeon en Duurzaamheid	51
V. Governance	54
Codes	55
Samenstelling bestuur SMA	62
Rooster van aftreden	62
Bezoldiging	62
Vergaderingen bestuur	62
VI. Bijlagen	64
1. Trees for all	64
2. Green Friday	65
3. Energie en gas verbruik	66
4. Partnerschap Nationale Bijenstrategie	67

VOORWOORD

Het jaar 2023 betekende voor de gehele museale sector van Nederland een reguliere exploitatie en vrij van de beperkende maatregelen van de corona jaren ervoor.

Het bezoek de AOAM, de Archeologische Open Air Musea zoals Museumpark Archeon, is in populariteit toegenomen en het is een algemene trend voor alle z.g. de buiten locaties. De bezoeker trok er graag op uit, zo te zeggen.

Als Stichting Museumpark Archeon beheren wij de archeologische collecties in Villa Rijswijk waarin het Archeologiehuis Zuid-Holland is ondergebracht met ook het Romeins Museum Alphen aan den Rijn. Het aantal bezoekers is met 4 % gestegen tot 75.774.

Villa Rijswijk is een reconstructie van de archeologische opgraving in 1960 aan de Tubasingel te Rijswijk door prof. J.H.F. Bloemers.

Villa Rijswijk is een onderdeel van Museumpark Archeon en het totaal aantal bezoekers van heel Museumpark Archeon totaal was in 2023 driehonderdzevenenveertigduizend.

2023 was voor Museumpark Archeon het 30e seizoen en de voorbereiding voor het jubileum jaar 30 jaar museumpark Archeon op 1 april 2024 zijn opgestart.

Als deelnemer van het Onder Ons museum project vindt er van 18 december 2024 tot 18 mei 2026 een zeer fraaie tentoonstelling plaats Verhalen rond het Vuur 30 jaar Archeon. Een door de Vriendenloterij mogelijk gemaakt project Onder Ons, waarbij het 206 jaar bestaand RMO, het Rijksmuseum voor Oudheden uit Leiden de leading partner en initiatief nemer is.

De Rijks Maritime collectie van de Zwammerdamschepen zijn sinds 2020 ondergebracht in Museumpark Archeon voor een volledige schoonmaak van het 2000 jaar oude archeologische hout en de reconstructie tot volwaardige collectie welke "live" door het publiek kan worden ervaren. 2023 was derhalve een zeer succesvol jaar met volop uitdagingen en een mooi programma voor 2024 en de jaren erna.

Bestuur en directie spreken hun grote waardering uit voor de inzet van alle medewerkers en vrijwilligers.

Namens het Bestuur,
Robert Jan Blom
Voorzitter
Stichting Museumpark Archeon

BEZOEKERS

In 2023 verwelkomde Archeon 325.000 bezoekers. Hieronder vallen dagbezoekers, overnachtingen, zakelijke evenementen en scholen. De maand mei is de best bezochte maand van 2023, met maar liefst 30.752 bezoekers en 12.659 scholieren. De vakantie maand augustus trok de meeste bezoekers met 35.117 bezoekers.

De grote uitschieter was 18 mei 2023, Hemelvaartsdag, toen 3.802 bezoekers. Ook tijdens de Midwinter Fair (9 & 10 december 2023) heeft Museumpark Archeon veel bezoekers mogen ontvangen. Het fantasy festival was goed voor 5.879 bezoekers. Na de kerstvakantie is Museum Archeon tot pasen iedere zaterdag en zondag geopend met een zeer gevarieerd programma.

III. PUBLIEK

BEZOEK ARCHEOLOGIEHUIS ZUID-HOLLAND

Het bezoekersaantal aan het Romeins Museum en Archeologiehuis Zuid-Holland is in 2023 gestegen naar 75.774. Dit museum, gevestigd in de Villa Rijswijk in Museumpark Archeon, heeft hiermee een groei laten zien ten opzichte van voorgaande jaren.

Jaar	Aantal
2013	49.065
2014	49.547
2015	44.761
2016	59.284
2017	99.454
2018	94.630
2019	98.414
2020	68.238
2021	59.160
2022	72.804
2023	75.774

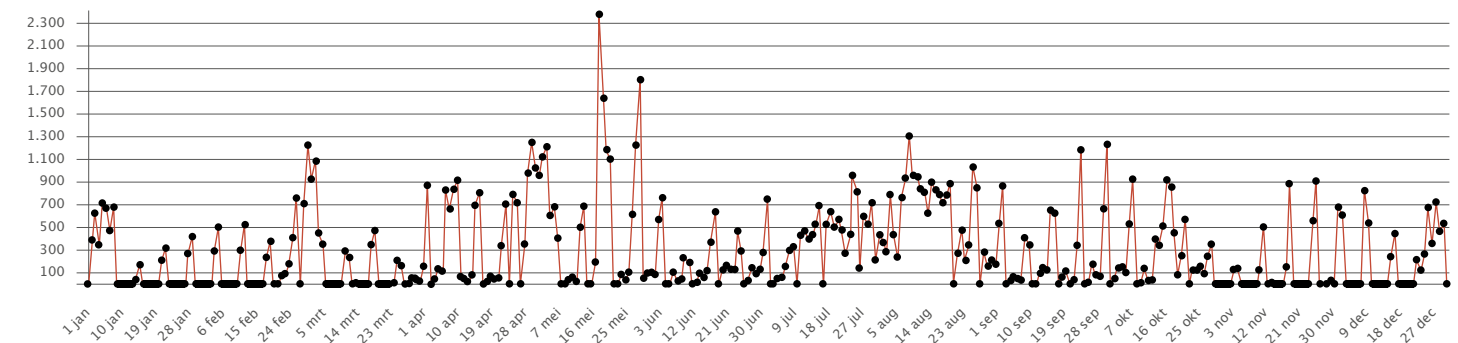
BEZOEK MET MUSEUMKAART

Het aantal bezoekers met een Museumkaart is eveneens gestegen, van 83.683 in 2022 naar 106.386 in 2023. Deze groei benadrukt het toenemende belang van de Museumkaart

als toegangsmiddel voor het museumpark en de populariteit van de Museumkaart voor de Nederlandse bevolking.

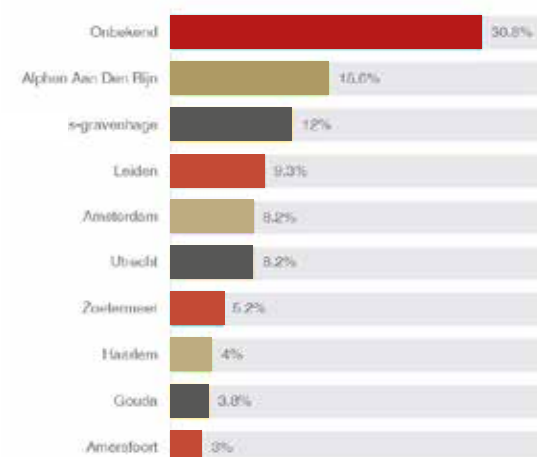
	2019	2020	2021	2022	2023
	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal	Totaal
Jan	3.933	3.855	0	0	5.281
Feb	6.151	2.648	0	4.079	4.407
Mrt	2.715	725	0	7.384	5.861
Apr	8.400	0	0	8.452	11.525
Mei	7.860	2.945	4.828	11.541	17.749
Juni	7.335	6.426	6.180	4.392	5.056
Juli	7.147	12.358	9.942	9.793	11.967
Aug	14.438	12.643	16.952	13.862	18.445
Sept	4.381	5.218	5.148	4.388	6.792
Okt	5.798	6.699	6.368	10.824	8.722
Nov	3.485	3.409	3.497	3.939	3.424
Dec	8.059	1.521	1.834	5.029	6.670
Totaal	79.702	58.447	54.749	83.683	106.113

Aantal museumkaart bezoeken 106.113

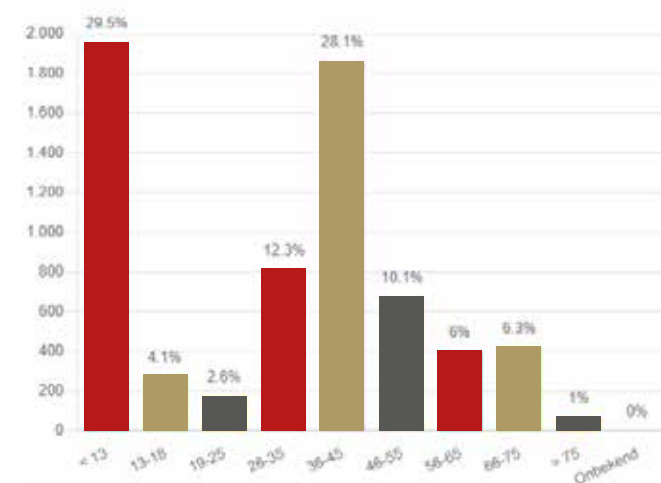

De meeste bezoekers met een Museumkaart komen uit de omgeving van Archeon, namelijk Alphen aan den Rijn, Den Haag en Leiden. Voornamelijk kaarthouders jonger dan 13 jaar en tussen de 36-45 jaar bezoeken

Woonplaats

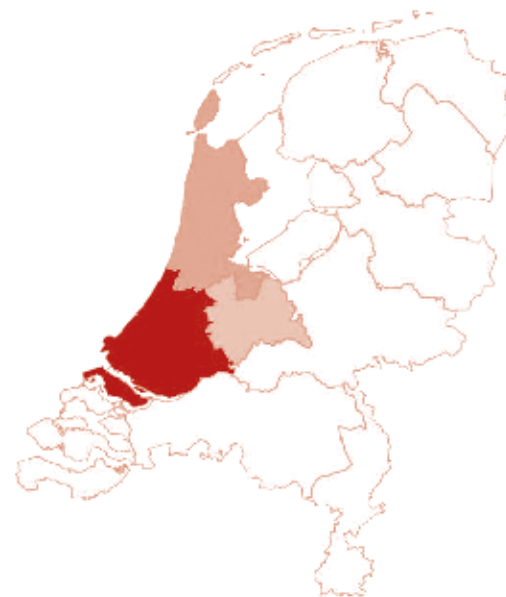

Leeftijd

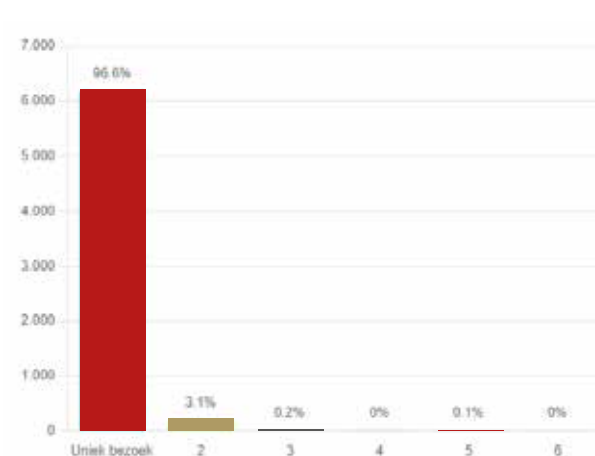

Archeon met hun kaart. Ondanks dat een kwart van het aantal bezoekers met een museumkaart uit de directe omgeving komt, is het voor 96% het eerste bezoek aan het park.

Herkomst

Herhaalbezoek

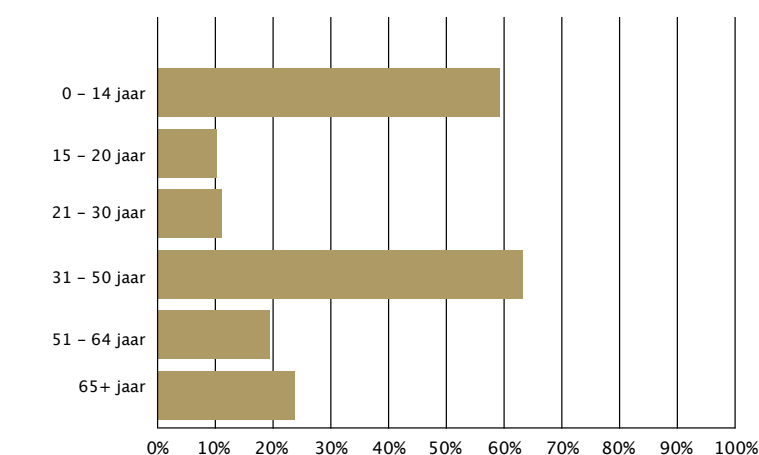
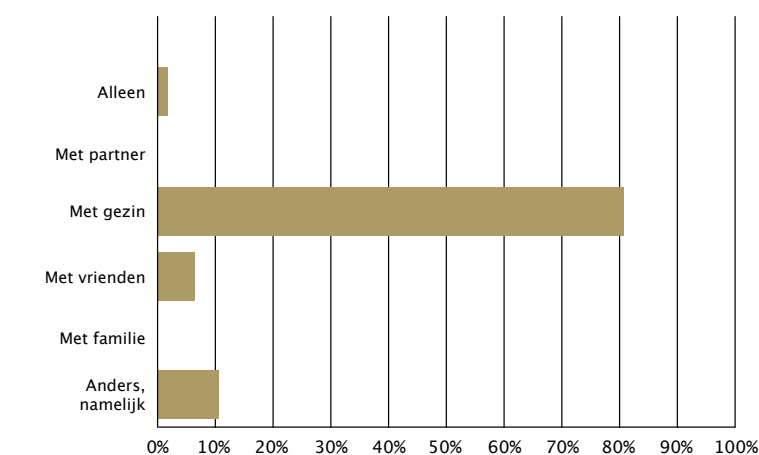
STATISTIEKEN

In 2023 zijn er in totaal 633 enquêtes afgenomen bij bezoekers en ingevoerd in Survey Monkey. De onderstaande cijfers zijn gebaseerd op deze gegevens.

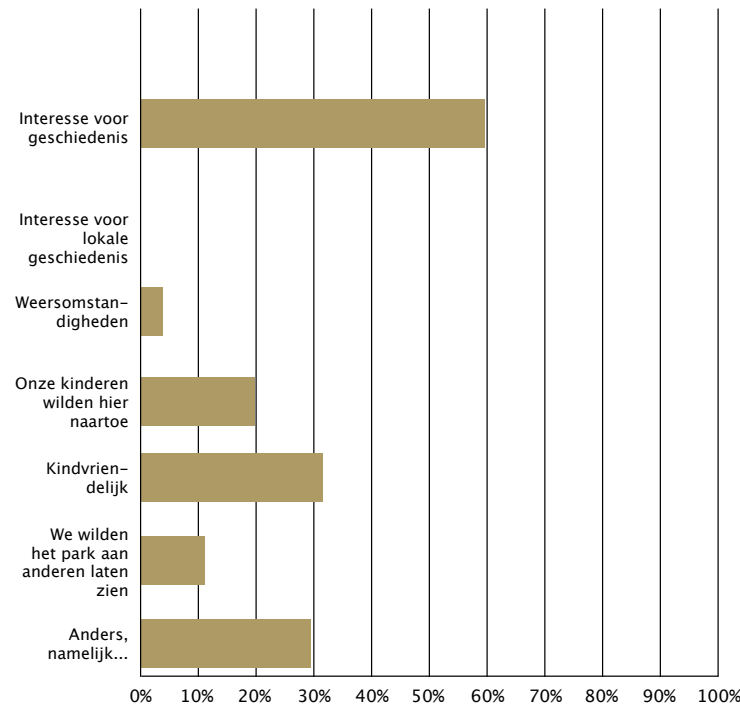
In welk gezelschap bent u in Archeon?		
Antwoorden	Percentage	Aantal
Alleen	1,44%	9
Met partner	0%	0
Met gezin	80,77%	504
Met vrienden	6,89%	43
Met familie	0%	0
Anders, namelijk...	10,74%	67
Aantal ingevuld		624

Hoe oud bent u en/of uw gezelschap?		
Antwoorden (meerkeuze)	Percentage	Aantal
0 - 14 jaar	59,32%	369
15 - 20 jaar	10,13%	63
21 - 30 jaar	11,90%	74
31 - 50 jaar	63,50%	395
51 - 64 jaar	19,61%	122
65+ jaar	23,63%	147
Aantal ingevuld		562

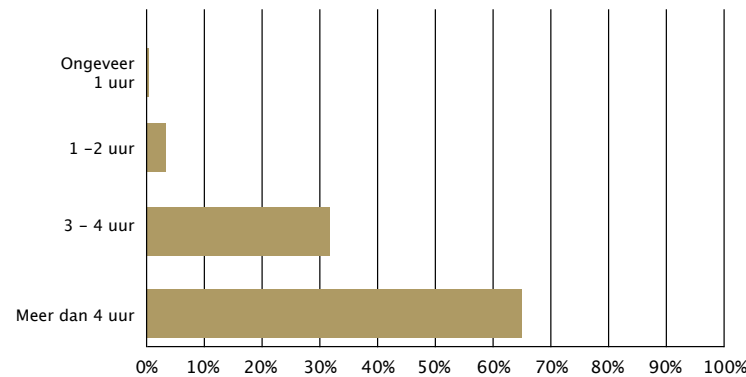
De enquête wordt enkel ingevuld door dagbezoekers van Museumpark Archeon.

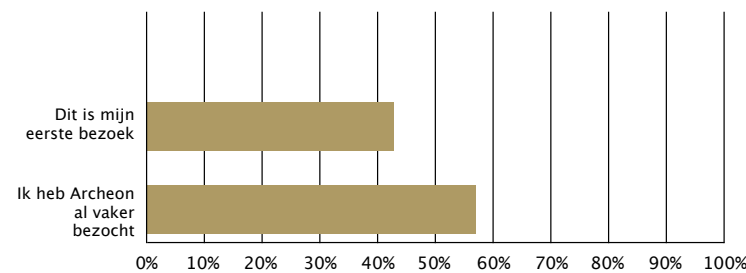
Waarom heeft u voor Archeon gekozen?		
Antwoorden (meerkeuze)	Percentage	Aantal
Interesse voor geschiedenis	59,28%	380
Interesse voor lokale geschiedenis	0%	0
Weersomstandigheden	4,06%	26
Onze kinderen wilden hier naartoe	19,97%	128
Kindvriendelijk	31,76%	210
We wilden het park aan anderen laten zien	10,92%	70
Anders, namelijk ...	29,49%	189
Aantal ingevuld		641

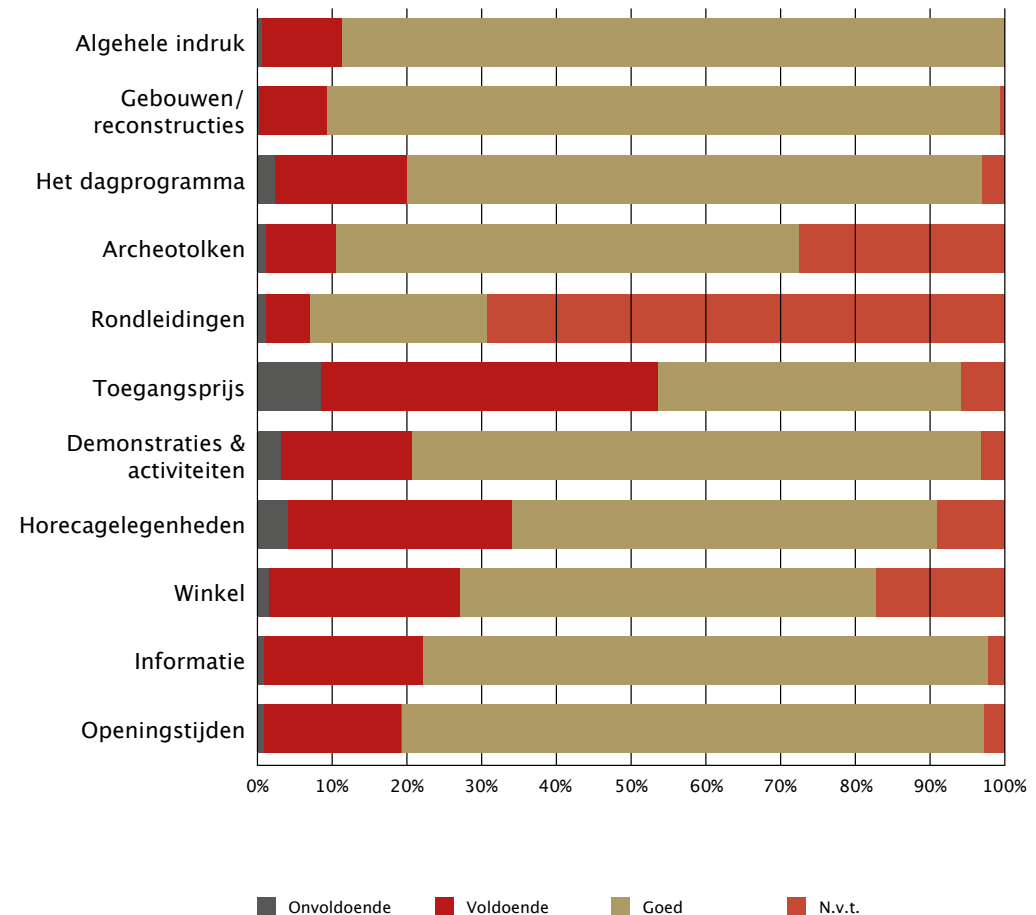
Hoelang duurde uw bezoek aan Archeon?		
Antwoorden	Percentage	Aantal
Ongeveer 1 uur	0,32%	2
1 - 2 uur	3,52%	22
3 - 4 uur	31,52%	197
Meer dan 4 uur	64,64%	404
Aantal ingevuld		625

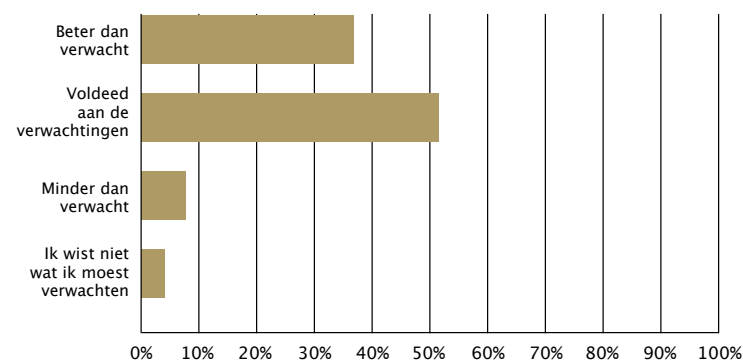
Hoe vaak heeft u Archeon al bezocht?		
Antwoorden	Percentage	Aantal
Dit is mijn eerste bezoek	43,01%	274
Ik heb Archeon al vaker bezocht.	56,99%	363
Aantal ingevuld		637
Beoordeling op schaal 1-3		

We vragen u de volgende onderdelen van uw dagje Archeon te beoordelen						
Antwoorden	Onvol- doende	Voldoende	Goed	N.v.t.	Gemid- deld	Aantal
Algehele indruk	1,10%	10,82%	88,09%	0%	2,87	638
Gebouwen/ reconstructies	0,31%	8,31%	90,91%	0,47%	2,91	638
Het dagprogramma	2,97%	17,21%	76,84%	2,97%	2,76	639
Archeotolken	1,90%	9,32%	61,45%	27,33%	2,82	633
Rondleidingen	1,42%	6,17%	23,73%	68,67%	2,71	632
Toegangsprijs	9,25%	45,77%	40,60%	4,39%	2,33	638
Demonstraties & activiteiten	3,91%	17,68%	75,59%	2,82%	2,74	639
Horecagelegenheden	4,22%	29,84%	56,41%	9,53%	2,58	640
Winkel	2,04%	25,71%	55,02%	17,24%	2,64	638
Informatie	2,19%	21,16%	74,76%	1,88%	2,74	638
Openingstijden	2,36%	18,24%	78,93%	0,47%	2,77	638
Aantal ingevuld						640

Wat vond u van uw dagje Archeon?		
Antwoorden	Percentage	Aantal
Beter dan verwacht	37,12%	232
Voldeed aan de verwachtingen	51,68%	323
Minder dan verwacht	7,36%	46
Ik wist niet wat ik moest verwachten	3,84%	24
Aantal ingevuld		625

Enkele waarnemingen op basis van deze gegevens zijn:

- Het grootste gedeelte van de respondenten bezocht Archeon in gezinsverband (80,77%).
- 63,50% van de respondenten gaf aan dat er in hun groep bezoekers tussen de 31–50 jaar aanwezig waren, en 39,32% was tussen de 0–14 jaar, wat strookt met het beeld van een kerngezin. Dit komt overeen met de cijfers van de museumkaarthouders die Archeon bezocht hebben in 2023. Slechts 10,13% komt uit de jongerengroep van 15–20, dit is een stijging van ongeveer 79,6% ten opzichte van vorig jaar, toen was het 5,64%. Er valt nog steeds veel winst te behalen binnen de doelgroep van 15–20 jaar en 21–30 jaar.

- Men bezoekt Archeon hoofdzakelijk uit interesse voor geschiedenis (59,28%), maar ook omdat Archeon kindvriendelijk is (31,76%). Andere reden voor een bezoek aan Archeon waren bijvoorbeeld De Stad van Sint, Vikingfestival, grootouders met kleinkinderen op pad en omdat men al eens geweest is.
- Meer dan de helft van de respondenten (56,99%) heeft Archeon al eerder bezocht. Men komt dus terug voor een gevarieerd aanbod.
- Mensen blijven over het algemeen langer dan vier uur in het park (64,64%). Mensen blijven relatief lang in het park.
- De beoordelingen voor de verschillende aspecten van Archeon zijn ruim voldoende (2,7 op een schaal van 3 gemiddeld). Voor 51,68% voldeed hun bezoek aan de verwachtingen, en voor 37,12% was hun bezoek zelfs beter dan verwacht.

WEBSITE STATISTIEKEN

De websitecijfers van Archeon voor 2023 tonen een lichte groei in online activiteit ten opzichte van 2022. Het aantal sessies steeg van 639.327 naar 664.794, en het aantal gebruikers nam toe van 446.219 naar 454.295, wat wijst op een toename in het bereik van de website. Hoewel het totale aantal paginaweergaven een kleine daling kende van 2.469.896 naar 2.442.482, blijft het gemiddelde aantal pagina's per sessie vrijwel stabiel, met een lichte daling van 3,82 naar 3,68. Dit duidt erop dat gebruikers sneller vinden wat ze zoeken.

Het bouncepercentage bleef nagenoeg gelijk, met een lichte daling van 34,74% naar 34,60%, wat wijst op een consistente gebruikerservaring. Het percentage nieuwe sessies daalde iets van 77,89% naar 75,67%, wat erop duidt dat een groter deel van de bezoekers in 2023 terugkerende gebruikers waren. Al met al wijzen de cijfers op een gezonde groei en een sterke mate van gebruikersloyaliteit.

	Totaal 2022	Totaal 2023
Sessies	639.327	664.794
Gebruikers	446.219	454.295
Paginaweergaven	2.469.896	2.442.482
Pagina's/Sessie	3,82	3,68
Bouncepercentage	34,74%	34,60%
Nieuwe sessies/vositors	77,89%	75,67%

REVIEWS

Via Google Review en tripadvisor verzamelt Museumpark Archeon recensies van bezoekers over hun tijd in Archeon. Over het algemeen scoort Archeon zeer sterk met een waardering van 4,4 van 5. Hieronder een aantal reacties.

★★★★★ 37 weken geleden

I am part of an entertainment group to their winterfair event. It is really well organised and the atmosphere is unique. If you like good food, lots of fun and want to have an experience you never had before, be sure to visit the winterfair!

★★★★★ 50 weken geleden

We hebben genoten van alles. Erg leuk om te zien en (te beleven) hoe het leven van de mensen er lange tijd geleden uitzag. Alle kinderen worden betrokken met vele verschillende activiteiten je ziet ze genieten.

★★★★★ 25 jul 2023

Leerzaam amusement voor jong en oud. Leuk voor familieuitjes en jubilea. Interessante gesprekken met de "bewoners", lekker eten in de restaurants en voor de jeugd valt er veel spelenderwijs te leren.

★★★★★ 26 mei 2023

Unique museum that everyone can enjoy. Lots of activities for young and old. Fascinating that they have videos and artifacts to showcase the history of the Netherlands. Must visit and super highly recommend

★★★★★ 14 mei 2023

Unieke plek om de geschiedenis te ervaren, er doorheen te lopen. Erg leuk voor kinderen, door alle activiteiten en de mensen die je meenemen door de tijd en interessante dingen vertellen uit de geschiedenis.

★★★★★ 30 apr 2023

Erg leuk park! Veelal enthousiaste medewerkers die vertellen en uitleggen over de tijd waarin geleefd wordt. Park is schoon en netjes. Zeker leuk om een keer gedaan te hebben.

★★★★★ 10 apr 2023

De figuranten, in elk geval diegenen die er op eerste paasdag 2023 rondliepen, tillen dit leuke park naar een hoger plan. Ze zijn enthousiast en weten heel veel over het onderwerp waar ze mee te maken hebben en vertellen er graag over. Een meisje dat zo op instagram kan krijgt zo uit niks een vuurtje aan, de ossenman is met zoveel liefde en toewijding met zijn beesten bezig, enz. En we keken met plezier hoe ze er een fijne dag van maakten met bezoekende kinderen. Ze maakten met elkaar van deze trip echt een topdag.

EDUCATIE: DOELGROEP(EN) EN BEREIK

Van de geboekte schoolreizen komt 60% van het primair onderwijs, 38% van het voorgezet onderwijs en 2% van het hoger onderwijs.

	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Realisatie 2020	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Totaal	66.985	69.095	30.670	10.387	62.146	62.415

ACTIVITEITEN

EVENEMENTEN

Museumpark Archeon heeft als doelstelling een divers aanbod te realiseren, waaronder o.a. jaarlijks een grootschalig evenement voor diverse doelgroepen,

een Romeins Festival en vier themaweekenden. 2023 had wederom een gevarieerd aantal onderwerpen op de planning staan.

April	
Nationale Museum week	1 t/m 7 april
Allemandend	8 t/m 10 april
Schots weekend	15 en 16 april
De Romeinen komen	29 april t/m 2 mei
Mei	
Canondagen in Museumpark Archeon	13-14 mei
Internationaal Vikingfestival	18 t/m 21 mei
Grijze Jager-dag	20 mei
Juni	
Nationale Archeologiedagen	16 t/m 18 juni
Junioren orkestenspektakel	18 juni
Juli	
Prehistorische Week	15 t/m 21 juli
Middeleeuwse Week	22 t/m 29 juli
Augustus	
Romeins festival	30 juli t/m 12 augustus
Mode door de eeuwen heen	19 en 20 augustus
Internationaal Viking Festival	23 t/m 28 augustus
September	
Prehistorisch Weekend	2 en 3 september
Middeleeuws Weekend	9 en 10 september
Schrijvers van de Ronde tafel	16 en 17 september
Culinair Weekend	23 en 24 september
Gezondheidsweekend	30 september en 1 oktober
Oktober	
Korendag	8 oktober
Verhalenweekend	14 en 15 oktober
Smeedweekend	28 en 29 oktober
November	
Sint Maarten	12 november
Stad van Sint	19, 25 en 26 november
December	
Stad van Sint	2 en 3 december
Midwinter Fair	9 en 10 december
Vier de Winter	16 december tot 7 januari
Familie Kerstbrunch	25 en 26 december

Altijd wat te beleven 2023

Middeleeuws weekend
9 en 10 september

23e Archeon Thea Beckmanprijs
Schrijvers van de Ronde Tafel
16 en 17 september

Culinair Weekend
23 en 24 september

Gezondheidsweekend
30 september t/m 1 oktober

Korendag
8 oktober

Verhalenweekend
14 en 15 oktober

Smeedweekend
28 en 29 oktober

Sint Maarten
12 november

De Stad van Sint
19, 25, 26 nov. + 2 en 3 dec.

19e Midwinter Fair
9 en 10 december

Vier de winter (met ijsbaan)
16 december t/m 7 januari

Familie Kerstbrunch
25 en 26 december

Archeon

Museum Park / kaart

Altijd wat te beleven 2023

Nationale Museumweek
1 t/m 7 april

Allemandend
8 t/m 10 april

Schots weekend
15 en 16 april

De Romeinen komen!
29 april t/m 2 mei

Internationaal Viking Festival
18 t/m 21 mei

De Grijze Jager dag
20 mei

Nationale Archeologie dagen
16 t/m 18 juni

Junioren Orkestenspektakel
18 juni

Prehistorische week
15 t/m 21 juli

Middeleeuwse week
22 t/m 29 juli

24e Internat. Romeins Festival
30 juli t/m 12 augustus

Mode door de eeuwen heen
19 en 20 augustus

Internationaal Viking Festival
23 t/m 28 augustus

Prehistorisch weekend
2 en 3 september

UITGELICHT

Schots weekend

Datum: 15 en 16 april

Gedurende het weekend van 15 en 16 april kreeg de Schotse historie vanaf 1300 tot heden alle aandacht in Archeon. Verschillende periodes tussen 1300 en de Tweede Wereldoorlog werden nagespeeld. Zowel burgers als regimenten toonden het dagelijkse Schotse leven door de eeuwen heen. Een kampement uit het jaar 1300, Schotten uit het jaar 1745 en de groep 92nd Gordon Highlanders kwamen voor één weekend tot leven.

Er waren demonstraties doedelzak spelen, originele wapens en het gebruik hiervan. Demonstraties van de Claymore, het Schotse grootzwaard, maar ook musketten en ander schietgerei. Verschillende regimenten demonstreerden ook wapendemonstraties geven met zwartkruit.

UITGELICHT

De Grijze Jager Dag 2023

Datum: 20 mei

Dit jaar was het alweer voor de tiende keer Grijze Jager Dag! De dag zat vol met leuke activiteiten die allemaal een link hadden met de populaire boekenserie. Zo kon men meedoen aan het schaduwspel, vuur maken, dolk werpen, eikenblad kleien, een Skandiër training volgen en natuurlijk ook boogschieten. Voor iedere activiteit ontvingen de bezoekers een stempel in hun activiteitenboekje. Daarmee mochten ze aan het eind van de dag een mooie beloning ophalen.

Tijdens de fandag waren er ook verschillende shows. Zo was er een Riddertoernooi waarbij ridders elkaar uitdaagde tot een duel. Het hoogtepunt was natuurlijk de Grijze Jager Show. In deze show werd het verhaal van het eerste boek verteld. Met heldhaftige gevechten en rondvliegende manoeuvres was het een spectaculair geheel om te aanschouwen.

Bezoekers konden ook meedoen aan de spannende Broederband-wedstrijd. Net als in de boekenreeks 'Broederband', dat zich in hetzelfde koninkrijk afspeelt als de Grijze Jager, moesten deelnemers een team vormen. De teamgenoten moesten samenwerken om

de activiteiten te behalen en punten te verzamelen. Aan het eind van de dag streden de drie beste teams van de Broederband-Wedstrijd om de eerste plek.

Dat het de Grijze Jager Dag was, was niet te missen! Door het hele park liepen bezoekers als echte grijze jagers rond. Jong én oud liepen rond met groene capes, eikenbladkettingen en andere mooie accessoires. Na afloop konden de fans gelijk beginnen aan boek 17 van de Grijze Jager reeks, het laatst verschenen deel. Deze was te verkrijgen bij de boekenmarkt.

UITGELICHT

Romeins Festival

30 juli – 12 augustus

Meer over het Romeins Festival.

Op 30 juli begon het Internationaal Romeins Festival. Tijdens de eerste week was het typisch Nederlands weer, met veel regen en weinig zon. Gelukkig weerhield dat de levende geschiedenisgroepen Legio II Avgvsta uit Nederland en Legio II Avgvsta uit Engeland er niet van om hun kamp op te slaan in Archeon. In de tweede week sloot ook Legio Secvnda Consvlaris uit ROME, Italië zich aan. De groepen belichtten verschillende aspecten van het leven in de Romeinse tijd. Zo waren er soldaten uit verschillende rangen die hun uitrusting en positie toelichtten.

Naast de soldaten was er ook een grote groep ambachtslieden aanwezig. Op de markt presenteerden zij hun waren en gaven ze demonstraties van het maken van hun producten. Ook de gewone burgers maakte partij uit van Romeinse gezelschap. In geuren en kleuren vertelden zij over hoe het dagelijks leven

van de gewone burgerij er uit zag ten tijde van het Romeinse Rijk. Het gladiatorengevecht, dat elke dag aan het einde van de middag plaatsvond, was nog groter en spectaculairder dan normaal. Met maar liefst twee gevechten zat het publiek de hele show lang op het puntje van hun stoel.

Romeinen van Archeon en Legio Secvnda Avgvsta II brachten op 2 augustus voor de 21ste keer een bezoek aan het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht. Op deze manier brachten ze een dagje uit naar de kinderen toe die niet in staat zijn zelf op pad te gaan. Ook aanwezig was RTV Utrecht die het mooie initiatief op beeld vast kwam leggen. In een interview vertellen de Romeinen van Archeon met trots over hun bezoek aan het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Het mooie item van RTV Utrecht laat zien wat het bezoek doet voor de jonge toeschouwers. Ook te zien op NOS!

UITGELICHT

Internationale Viking Festival

Datum: 23 – 28 augustus

Vele Vikingen waren aanwezig en hadden hun waar uit heel Europa meegenomen naar Archeon. Tal van kraampjes die alles verkopen van historische sieraden tot kleding, zeep tot honingwijn, wapentuig tot speelgoed. Ook houtbrandwerk, zilvervlechten, kleding, schoenen, naaldbinden, glas en klein leerwerk, kralen en stoffen. De Vikingen zitten niet graag stil, zij vertellen graag over het dagelijks leven in de vroege middeleeuwen.

Gedurende de week komen de Vikingen aan en tijdens het weekend van 24 en 25 augustus zijn alle Vikingen aangekomen en staat ook een demonstratie van de Vikingen op het programma.

In de verschillende kampementen worden demonstraties gegeven van de verschillende wapens en kledij die door de Vikingen werden gebruikt en

gedragen. De Vikingen zijn ijverige boeren, bedreven handwerkslieden, slimme handelaren, dapperevechters en vooral ook onverschrokken ontdekkingsreizigers.

De Vikingen hebben veel indruk achter gelaten tot vandaag de dag. Veel plaatsnamen, vooral in Engeland, komen daarom uit de Scandinavische taal. Sieraden en gebruiksvoorwerpen die door de Vikingen werden gebruikt zijn overal in Europa gevonden. Ook schreven mensen over de Vikingen. De Engelsen vonden hen maar raar – voor een groot gevecht waren ze uren bezig met zichzelf wassen, hun haren kammen en baarden vlechten. De Vikingen geloofden namelijk dat zij, als ze stierven in de strijd, naar Walhalla mochten. Een plek waar eeuwig gefeest en gevochten werd. En dan kan je er maar beter een beetje netjes uitzien!

UITGELICHT

Sint Maarten

Datum: 12 november

Doe je mee aan de Sint Maarten Optocht in Archeon? Je weet wel: Sint Maarten is de man die de helft van zijn mantel weggaf aan een arme sloeber. Mooie daad toch?! Zijn verjaardag is officieel 11 november, maar vandaag nemen we de tijd om het te vieren.

We verkleedden ons met een deel van middeleeuwse kleding (kaproen) over onze eigen kleren. Je ziet er al een beetje middeleeuws uit! We nemen lichtjes mee en bekertjes. Intussen heeft de bakker zijn oven warm gestookt en Sint Maarten-broodjes gebakken.

Dan gaan we lekkers ophalen bij de poorters in de stad. Misschien komen wel een bedelaar tegen met Sint Maarten?! Na afloop van onze bedeltocht gaan we een deel van wat we hebben opgehaald poffen in het vuur. We maken het dan gezellig met zang en een verhaal over Sint Maarten.

UITGELICHT

Midwinter Fair

Datum: 9 en 10 december

Op zaterdag 9 december om 10:00 uur was het eindelijk zover: de poorten van de 19e Midwinter Fair gingen open voor het publiek! Dat het een regenachtige dag zou worden, weerhield de bezoekers er niet van om in grote getale te komen. Het natte weer droeg bij aan het thema van de 19e editie, namelijk 'De Zeven Zeeën'. Zowel de zaterdag als de zondag zijn een fantastische beleving geworden.

Betoverende koopwaren op de Fantasy-markt

Bezoekers konden hun slag slaan op de uitgestrekte markt. Overal in het museumpark waren kraampjes te vinden met een rijke diversiteit aan producten. In de grote overdekte markt werd het gehele weekend volop handel gedreven en bezoekers liepen tevreden en met volle zakken de tent uit. Ook in de knusse middeleeuwse huisjes lagen talloze waren uitgesteld. Voor ieder was er iets te vinden.

Rituelen, workshops en heel veel muziek

Zowel op de zaterdag als de zondag waren er zeeën aan activiteiten te beleven. Er werd getraind op het zwaardvechten en boogschieten, men luisterde aandachtig naar mooie verhalen van weleer en de voeten gingen van de vloer tijdens de workshops Balfolk en Ierse dans. Bezoekers met een romantische

Bekijk hier de aftermovie van de Midwinter Fair 2023.

agenda deden mee met de succesvolle speeddate sessies van Cupido en Venus. Op het podium in de Herberg, het Klooster en op verschillende plekken gaven bands optredens. The Trouble Notes, Cesair, Pyrolisys, The Dolmen, Plunder, Perkelt, en nog veel meer, waren allemaal te horen tijdens het festival.

Stijlvolle outfits en schitterende kostuums

Tijdens het Midwinter Fair weekend kon je niet om de prachtige kostuums en outfits die bezoekers speciaal voor het evenement uit de kast getrokken hadden. Het thema 'De Zeven Zeeën' zag je terug in vele creaties. Overall liepen piraten, zeerovers en andere wezens uit de diepte van de oceaan. Maar ook buiten het thema waren prachtige verschijningen te zien. Winterse figuren, bekende karakters uit films en games en magische mythologische wezens zorgden allemaal voor extra beleving tijdens de dag.

De volgende Midwinter Fair, de 20e jubileum-editie, vindt plaats op 7 en 8 december 2024.

LEZINGEN

OVERZICHT LEZINGEN

Vereniging Vrienden van Archeon 2023

11 januari 2023 – Online Lezing: De Via Appia
Een mooie voetreis langs heel veel geschiedenis
Spreker: Robert Schmits

7 februari 2023 – Online Lezing: De Nederlandse hunebedden vanuit Deens perspectief
Zijn dekheuvels die ooit rondom de hunebedden hebben gelegen nog bewaard gebleven?
Spreker: Dean Mepschen

7 maart 2023 – Lezing: Astronomie, artsen en Archeon
Het Boec van astronomien
Spreker: Merel Swemle

2 mei 2023 – Lezing: De totstandkoming van het verhaal van Nederland
Spreker: Jaap Hogendoorn

6 juni 2023 – Lezing: Archeologie in de praktijk
Wanneer wordt er onderzoek gedaan en wat gebeurt er eigenlijk met de vondsten?

Spreker: Janneke Noordervliet

20 juni 2023 – Lezing: Klassieke verhalen
Verhalen uit vervlogen tijden
Spreker: Philip Aswind van der Zee

1 augustus 2023 – Lezing: Zwangerschap en bevalling Romeinse tijd
Typische Romeinse taferelen die daarbij kwamen kijken
Spreker: Ratna Drost

5 september 2023 – Lezing: Een roestig raadsel
Waar komt de eerste ijzerproductie vandaan in Nederland?
Spreker: Meike Valk

3 oktober 2023 – Lezing: Van Centaur tot Chantepleur
De opgraving van het Delftse Kartuizerklooster
Spreker: Steven Jongema

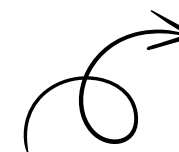
13 december 2023 – Lezing: Constructing the Limes
De voordelen van een keizerlijke oorsprong
Spreker: Koen Ottenheym

2 mei 2023

De totstandkoming van het verhaal van Nederland

EXPOSITIES

21-12-2023

TENTOONSTELLING HET PALEOLITHICUM
De eerste mens... ben jij de laatste?

In 'There is No Planet B' gingen bezoekers mee terug naar het **Paleolithicum**, de oude steentijd. Vanaf het ontstaan van de aarde tot de eerste mens. In deze periode leefden we met andere menssoorten, maar vandaag de dag zit hun DNA nog steeds in ons. In de grootste tijdperken van het bestaan van de aarde

zijn de meeste levensvormen **uitgestorven** en weer opnieuw ontwikkeld door natuurlijke processen. De laatste 150 jaar is de invloed van de **moderne mens** op de aarde in de aardlagen terug te vinden. Het tijdperk van de mens is begonnen!

Eind december 2023 ging de tentoonstelling 'There is No Planet B' open voor publiek. De tentoonstelling was t/m 17 maart 2024 te zien in het badhuis Archeon.

14-11-2023

TENTOONSTELLING 'HET VERHAAL VAN SINT'

18 november 2023 zette Sinterklaas weer voet op Nederlandse bodem. Samen met zijn pieten verbleef hij in Archeon en het hele museumpark was omgetoverd tot De Stad van Sint. Maar, wie is deze goedheiligman eigenlijk? Waar komt hij vandaan en waarom geeft de beste man cadeautjes aan kinderen? Bezoekers kwamen alles te weten over deze wonderdoener en de traditie van het Sinterklaasfeest in de tentoonstelling 'Het Verhaal van Nicolaas' in Archeon.

Opening

Op 14 november werd de tentoonstelling feestelijk

geopend door Drs. Krzysztof Dobrowolski-Onclin. Afgestudeerd in kunstgeschiedenis heeft deze verteller grote kennis in huis over de sinterklaastradities en alle verhalen die daarbij horen. Ook Jan Anderson van Streekmuseum Jan Anderson was bij de opening aanwezig.

Een collectie vol verhalen

Met de tentoonstelling "Het Verhaal van Nicolaas", gemaakt door Drs. Annenies Keur, kunsthistoricus en tentoonstellingsmaker bij Archeon, liet Archeon een kant van Sinterklaas zien die niet veel mensen kennen. Het verhaal neemt bezoekers mee naar de vroegste geschiedenis van de heilige. Hij werd bisschop van Myra

(in Turkije, bij Demre) in het jaar 300. Zijn wonderlijke goedheid maakte hem enorm beroemd in de wijde omstreken. En toen hij rond 342 het tijdelijke voor het eeuwige verwisselde, werd hij heilig verklaard: hij is vanaf dan een Sint. Zo kan hij nog grotere wonderen verrichten.

In de tentoonstelling 'Het Verhaal van Nicolaas' ontdekten bezoekers oude verhalen over Sint Nicolaas, alle gebruiken rondom het sinterklaasfeest en konden zij een schat aan moois uit heden en

verleden van deze rijke traditie bewonderen. In 2023 was de tentoonstelling nog veelzijdiger dankzij een aanzienlijke bruikleencollectie vanuit het Streekmuseum Jan Anderson en uit particuliere collecties.

De tentoonstelling was van 18 november t/m 3 december iedere zaterdag en zondag te bewonderen tijdens De Stad van Sint in Museumpark Archeon, Alphen aan den Rijn.

03-05-2023

TENTOONSTELLING: STRIJD IN DE GRAVENTIJD

Vrijdag 5 mei opende de tentoonstelling 'Strijd in de Graventijd'. Het is iets bijzonders omdat voor het eerst archeologische vondsten en historische teksten over deze materie waaronder de 'Slag om Alphen' gecombineerd werden. Men ontdekten de Hoekse en Kabeljauwse twisten en het Graafschap Holland.

Oorlog in en om Holland, 1000-1500

Het Middeleeuwse graafschap Holland was een klein, maar onafhankelijk en welvarend land. Het was ook een land waar bijna voortdurend oorlog werd gevoerd. Er was bijna geen generatie Hollanders die opgroeide zonder dat er ergens strijd werd geleverd in het

graafschap. Over die strijd gaat de tentoonstelling Strijd in de graventijd, die van mei tot november te zien is in het Archeologiehuis Zuid-Holland in Alphen aan den Rijn. In deze tentoonstelling werd op aansprekende manier historische bronnen en archeologische vondsten, sommigen nog nooit eerder tentoongesteld, samengebracht.

Over de tentoonstelling

De tentoonstelling 'Strijd in graventijd, oorlog in en om Holland, 1000-1500' is een productie van P.A. Archeologisch Advies en Onderzoek en TGV Teksten en Presentatie. De educatieve luisterverhalen zijn ontwikkeld door Joost Vorst (AWN Rijnstreek) in samenwerking met Museumpark Archeon. In opdracht van de provincie Zuid-Holland coördineert het

Erfgoedhuis de totstandkoming van tijdelijke tentoonstellingen in het Archeologiehuis Zuid-Holland.

De tentoonstelling Strijd in de graventijd; Oorlog in middeleeuws Holland, was van 3 mei tot en met november 2023 te zien in het Archeologiehuis Zuid-Holland.

05-03-2023

TENTOONSTELLING: WERELD VOL GODEN

Ooit leefden goden en mensen samen op aarde. Aan dit zogenaamde Gouden Tijdperk kwam uiteindelijk een einde: de goden vertrokken richting de Olympus in de lucht en de mens bleef alleen op aarde achter.

De band met de goden bleef ondanks deze verhuizing onverminderd sterk, ook bij de Romeinen. Onder leiding van oppergod Jupiter, bleven de honderden goden en godinnen alom aanwezig en actief in werkelijk alle aspecten van het menselijk bestaan. Zij stuurden de natuur aan, traden op als beschermheiligen van hele beroepsgroepen en stonden aan de wieg van kunst, cultuur en wetenschap. Een veilig gevoel voor de doorsnee Romein in zijn grote, onvoorspelbare wereld.

Met de val van het Romeinse Rijk in de vijfde eeuw, maakten de oude goden plaats voor een nieuwe godsdienst: het christendom. Compleet verdwijnen deden de goden echter nooit. Ruim 2000 jaar later zijn de sporen van Jupiter en consorten nog terug te vinden in onze moderne wereld. Wist u bijvoorbeeld dat het wifi-teken, de doos cornflakes en het symbool op de Nike schoenen eigenlijk heel Romeins zijn? De interactieve familietentoonstelling 'Wereld vol Goden' verbindt de Romeinse godenwereld met de wereld van vandaag de dag. Bezoekers dompelden onder in de wereld van de liefde en lust, waar Venus en Bacchus de scepter zwaaien of zoek de beklemmende stilte op van het dodenrijk waar Pluto en Proserpina heersen. Overall waren opvallende details en verassende wist-je-datjes te vinden, waaruit bleek dat de Romeinse goden nog altijd met ons zijn, zonder dat wij dat doorhebben.

In het heerlijk warme theater kon men met het hele gezin plaatsnemen om als een echte Romein te luisteren naar de mooiste, verklarende godenverhalen. Zo kwam met er bijvoorbeeld achter waarom rozen doornen hebben.

De tentoonstelling was te zien van 24-12-2022 t/m 05-03-2023

PRESENTATIE MARKETING & COMMUNICATIE

TENTOONSTELLINGEN IN HET PARK

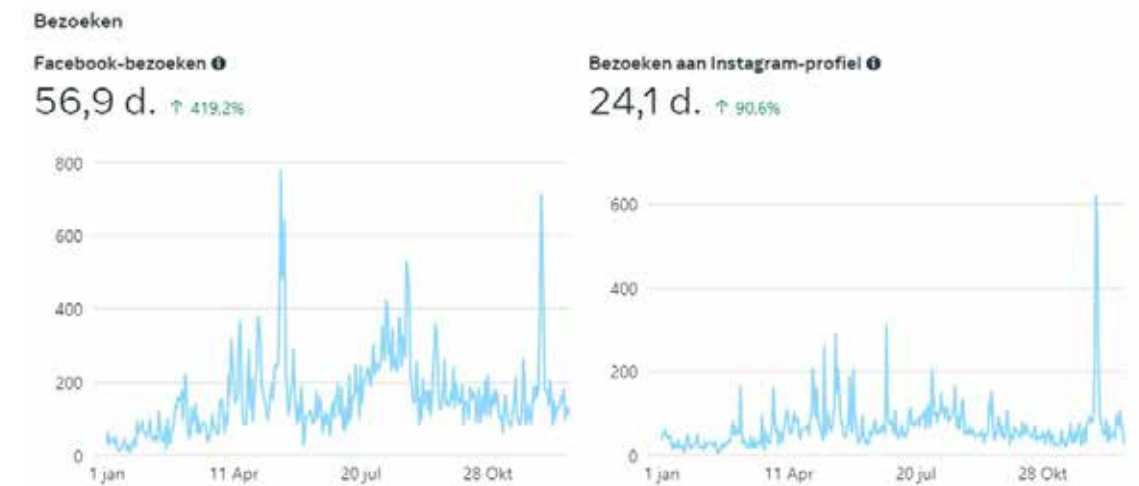
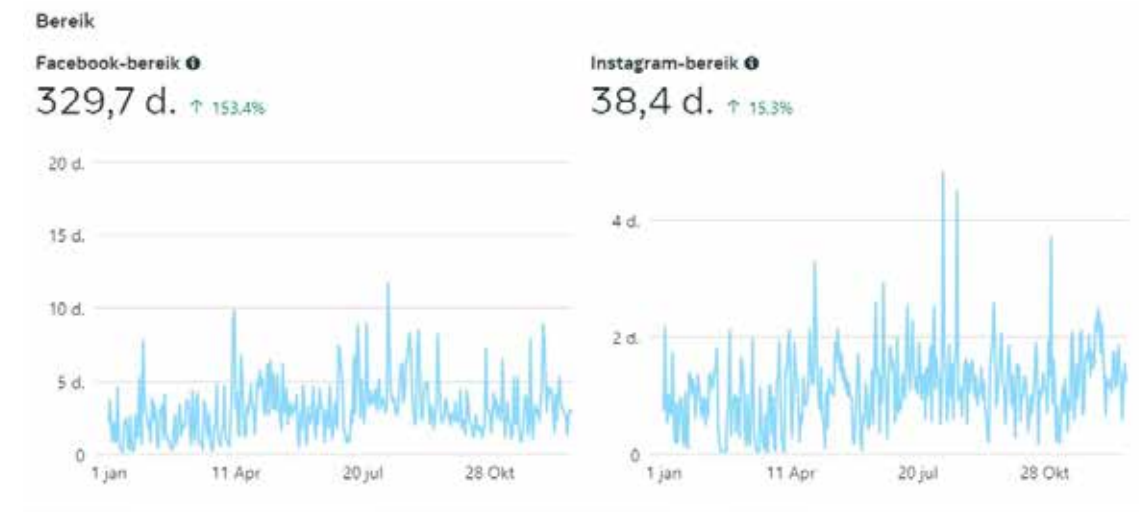
Prestaties Facebook account Museumpark Archeon over de periode 01-01-2023 t/m 31-12-2023

Prestaties Instagram account Museumpark Archeon over de periode 01-01-2023 t/m 31-12-2023

Bereik, bezoeken en volgers Statistieken Facebook en Instagram account Museumpark Archeon over de periode 01-01-2023 t/m 31-12-2023.

MEDIA-AANDACHT

18-01-2023

Museumpark Archeon Kidsproof museum 2023

Museumpark Archeon is dinsdag 17 januari 2023 uitgeroepen tot het beste Kidsproof museum 2023 in de provincie Zuid-Holland, en daar zijn we maar wat trots op natuurlijk! Afgelopen jaar konden kinderen t/m 12 jaar weer stemmen op de leukste Kidsproof

museum van Nederland. Alle musea konden meedoen, met deze deelname maak je kans om het meest Kidsproof museum van de provincie te worden. Hierbij is Museumpark Archeon uitgeroepen tot leukste Kidsproof museum 2023 van de provincie Zuid-Holland. De winnaars van de provincie maken vervolgens weer kans op de landelijke Kidsproof museum 2023 prijs.

02-02-2023

Film De Muzikant

In Pathé City in Amsterdam werd onlangs de korte film: De Muzikant gepresenteerd. De opnames waren voor het grote deel opgenomen in de middeleeuwen van Museumpark Archeon en voor sommige Archeotolken was een figurantenrol weggelegd.

12-03-2023

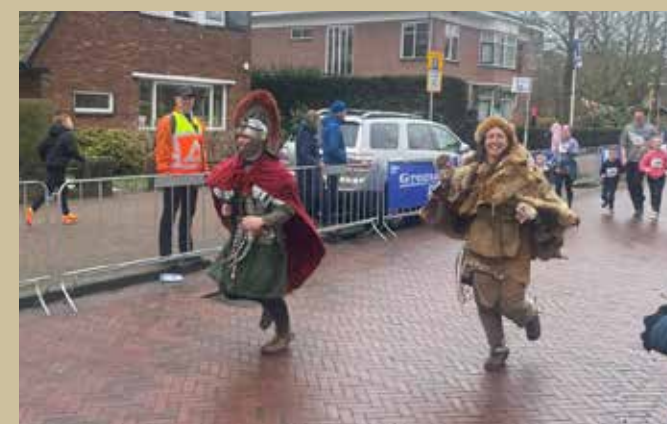
20 van Alphen

Zondag 12 maart jl. vond na twee jaar afwezigheid de 20 van Alphen weer plaats in Alphen aan den Rijn. Het grote hardloopevenement kon gelukkig weer plaatsvinden met een nieuwe route en andere

positieve aanpassingen. Het is naast een wedstrijd ook een evenement voor jong en oud, de 20 van Alphen is voor iedereen.

Museumpark Archeon is ook jaarlijks van de partij en de Romeinen, prehistorische jagers en verzamelaars en de middeleeuwen zorgen voor vertier en vermaak.

31-03-2023

Zonnepanelen in het nieuws

Op het parkeerterrein van Archeon is gelegenheid voor een overdekte parkeerplaats met zonnepanelen. Totaal zijn 1480 zonnepanelen geplaatst op een kasconstructie. De overkapping biedt plaats aan 145 auto's. De zonnepanelen leveren een belangrijke bijdrage aan het energieneutraal worden van Museumpark Archeon en in de warme zomers staan de auto's heerlijk geparkeerd in de schaduw. Zon en wind zijn gratis en het is goed om hier gebruik van te maken.

Het AD maakte o.a. over de zonnepanelen van Archeon en bedrijven in Gouda en Woerden een mooi artikel.

15-05-2023

100 jaar Rotary in Nederland gevierd in Museumpark Archeon

100 jaar Rotary in Nederland werd gevierd met een districtsconferentie voor Midden Nederland, in Museumpark Archeon. Het thema voor deze dag was Talentontwikkeling met een speciale eregast H.K.H. Prinses Laurentien die een lezing laaggeletterdheid verzorgde voor het Project 'Taalschatten'. Voorzitter en A.G. Aad Otto verwelkomde alle gasten, en aansluitend nam dagvoorzitter Maarten van der Pijl de genodigden mee naar Lyan Verburg met een preview documentaire over de Jostiband, gepresenteerd door Sarie Katsman.

RTL Boulevard

Speciaal voor deze bijzondere gelegenheid was RTL Boulevard aanwezig om aandacht te schenken aan het onderwerp. Prinses Laurentien verteld in een korte toelichting over het belang van taalontwikkeling en het ontstaan van het project Taalschatten.

08-07-2023

Jubileum en Koninklijke onderscheiding

Zaterdag 8 juli vierden de broeders van De Vereniging Pax et Bonum, samen met genodigden en Burgemeester Liesbeth Spies het 20-jarige jubileum van de vereniging.

Ter ere van dit jubileum is een uitgebreid boek die de achtergrondverhalen van de kloostergemeenschap weerlegt. Het eerste exemplaar werd in ontvangst genomen door burgemeester Liesbeth Spies die aansluitend Bert Paardekooper decoreerde met een Koninklijke onderscheiding.

03-08-2023

Romeinen in WKZ behalen het nieuws!

Romeinen van Archeon en Legio Secvnda Avgvsta II brachten op 2 augustus voor de 21ste keer een bezoek aan het Wilhelmina Kinderziekenhuis in Utrecht. Op deze manier brachten ze een dagje uit naar de kinderen toe die niet in staat zijn zelf op pad te gaan.

Ook aanwezig was RTV Utrecht die het mooie initiatief op beeld vast kwam leggen. In een interview vertellen

de Romeinen van Archeon met trots over hun bezoek aan het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Het mooie item van RTV Utrecht laat zien wat het bezoek doet voor de jonge toeschouwers. Ook te zien op NOS!

17-09-2023

Thea Beckmanprijsuitreiking op het Jeugdjournaal

De Thea Beckmanprijs uitreiking van zaterdag 16 september heeft het Jeugdjournaal gehaald! Bekijk hier het fragment terug.

Shortlist van 2023

- Els Beerten – De rest van ons leven – Querido, maart 2022
- Lida Dijkstra – Schaduw van Toet – Luitingh-Sijthoff, oktober 2021
- Jean-Claude van Rijckeghem – Onheilsdochter – Querido, mei 2022
- Astrid Sy – Noem geen namen – Luitingh-Sijthoff, april 2021
- Anna Woltz – De Tunnel – Querido, mei 2022

De Archeon Thea Beckman en Jonge Beckman winnaar is...

De jury heeft besloten de Thea Beckmanprijs 2023 toe te kennen aan "Schaduw van Toet" van Lida Dijkstra, met illustraties van Djenné Fila en uitgegeven door Luitingh-Sijthoff. Volgens de jury:

"Lida Dijkstra schreef een prachtig boek waarin farao Toetanchamon, een van de bekendste onbekenden ter wereld, vakkundig en trefzeker in de historische context wordt gezet. De statige wereld van het oude Egypte komt zo heel dichtbij. De terloopse schrijfstijl, schitterende uitvoering en de illustraties van Djenné Fila dragen eraan bij dat dit boek een feest is om (voor) te lezen"

Lida Dijkstra – Schaduw van Toet – Luitingh-Sijthoff

In Schaduw van Toet nemen auteur Lida Dijkstra en illustrator Djenné Fila je mee naar het hof van de farao's in het oude Egypte. Amany groeit op aan het hof van haar vader, farao Achnaton, en haar moeder, de wonderschone Nefertiti. Ondanks de luxe van een mooi nieuw paleis is haar leven niet gemakkelijk. Haar vader maakt zich niet geliefd bij het volk en haar opa heeft honger naar macht. Amany heeft al vijf zusjes als ze er een halfbroertje bij krijgt: Toetanchamon, een zwak jongetje met een scheef voetje – de toekomstige farao. Ze werpt zich op als zijn beschermer en leert hem alles wat hij moet weten. Als een schaduw leeft ze aan zijn zij, tot het noodlot toeslaat en haar eigen leven in groot gevaar is...

De juryleden van de Jonge Beckmanprijs hebben voor een andere winnaar gekozen, namelijk Astrid Sy met haar boek "Noem geen namen", ook uitgegeven door Luitingh-Sijthoff. Dit boek werd bekroond tot winnaar van de Archeon Jonge Beckmanprijs 2023.

Astrid Sy – Noem geen namen – Luitingh-Sijthoff

Rosie is kinderverzorgster en woont bij haar ouders in een levendige joodse buurt in Amsterdam. Kaat studeert rechten en heeft een moeizame relatie met haar rijke, kille ouders. Dan breekt de oorlog uit. Kaat komt in aanraking met een studentengroep in Utrecht, waar ze de stoutmoedige Josephine leert kennen. Onder het oog van de Duitse soldaten beginnen de drie jonge vrouwen in het diepste geheim met het redden van joodse kinderen. Wat volgt is een gevaarlijke weg...

Overige boeken:

Els Beerten, De rest van ons leven (Querido)

Als kleine jongen verhuist Fredo Santoro met zijn vader van Italië naar Engeland. Hij groeit op in een hechte Italiaanse gemeenschap van kappers en ijsverkopers. Dan breekt de Tweede Wereldoorlog uit en Mussolini kiest de kant van de Nazi's. De Engelse regering geeft opdracht alle Italiaanse mannen op te pakken te deporteren. Fredo verstopt zich en weet aan de razzia's te ontsnappen, maar waar is zijn vader? En waar is zijn thuis?

Els Beerten schreef een meeslepend boek over de coming of age van Fredo en Vittorio, Italiaanse

jongens van twee opeenvolgende generaties. De jury heeft bewondering voor het liefdevolle beeld dat ze in haar epos-achtige boek schetst van de ingrijpende gevolgen van oorlog, ontworteling en terugverhuizen naar een vaderland dat je niet meer herkent.

Jean-Claude van Rijckeghem, Onheilsdochter (Querido)

Yrsa, dochter van een Viking stuurman en een Friese slavin, leeft in het Denemarken van eind 9e eeuw. Vanwege haar klompvoet heeft ze het niet gemakkelijk in haar gemeenschap. Op een dag komen de mannen van haar dorp thuis met een gijzelaar van overzee: kloosterzuster Job uit Gent. Yrsa krijgt opdracht op haar te passen. Hoewel de verschillen tussen beide meisjes de boventoon voeren, ontstaat er toch een vriendschap tussen die twee: de start van een ongelofelijk avontuur.

De jury is onder de indruk van de manier waarop Jean-Claude van Rijckeghem in dit boek inzichtelijk maakt hoe de Germaanse Vikingwereld zich verhoudt tot het middeleeuwse christendom. Een groot en serieus onderwerp verpakt in heerlijk speelse avonturenroman.

Anna Woltz, De Tunnel (Querido)

Zodra het luchalarm afgaat – en dat is vaak in september 1940 –, vlucht Londen de metrotunnels in. Het leven van de 14-jarige Ella en haar broertje Robbie speelt zich grotendeels ondergronds af, want buiten vallen de bommen. Ze ontmoet er de onverschillige vrijbuiters Jay en de vrijgevochten rijkeluisdochter Quinn en haar excentrieke broer Sebastian. Zo ontstaat er in de tunnel een bijzondere vriendschap.

Anna Woltz schreef een indrukwekkend coming of age-verhaal tegen het achterdoek van de Battle of Britain. De jury is vol lof over dit spannende en met vaart geschreven boek, waarin op een terloopse manier standsverschillen, homoseksualiteit en leven met polio verwerkt zijn.

20-12-2023

Monique Veldman Alphens Icoon

Het tijdschrift INTO Business Alphen maakt jaarlijks een lijst van de meest invloedrijke, vernieuwende en spraakmakende personen. Dit jaar staat Monique Veldman van Archeon op één.

Monique is samen met haar man Jack en inmiddels ook de nieuwe generatie al 25 jaar eigenaar van Archeon. Met keihard werken heeft deze familie een het park als icoon voor Alphen op de kaart gezet. En ze blijven

doorgaan. Er komt een spectaculair museum voor de Zwammerdamschepen en het aantal internationaal bezochte evenementen in het park groeit nog steeds. De lijst van hoogwaardigheidsbekleders die het Archeon bezocht hebben is onafzienbaar.

Naast haar werk vindt Monique ook nog tijd om actief te zijn in diverse bestuursfuncties variërend van onderwijs tot toerisme.

“Altijd vrolijk en vriendelijk. Meer dan terecht de nummer één in deze lijst” zo besluit het jury-rapport.

BIJEN

20-05-2023

Wereldbijendag

De bijen, vlinders en zweefvliegen zorgen voor een groot deel van ons voedsel. Maar die kleine beestjes worden ernstig bedreigd door verschillende oorzaken. Om dat tegen te gaan kunnen wij allemaal helpen. In Museumpark Archeon hebben wij dit vastgelegd in ons Masterplan “Groenbeleid flora en fauna Archeon 2023 – 2030.” Hierin staat onder andere hoe we de voedsel- en nestgelegenheid van onze bestuivende insecten nog beter kunnen inrichten. Museumpark Archeon herbergt namelijk meer dan 40 soorten wilde bijen en bijna 30 soorten zweefvliegen. Deze worden om de drie jaar geteld door Naturalis, via Bijenlandschap Groene Cirkels waarbij Archeon aangesloten is.

Je vindt bij ons het landschap zoals dat er vroeger uitzag met goede nestgelegenheid en voldoende voedsel voor de bijen zoals:

- * rommelige plekjes met veel blad, dood hout en losse grond;
- * veel verschillende inheemse bomen, struiken en bloeiende planten;
- * rieten daken en lemen wandjes

Wij gebruiken geen kunstmest maar eigen stalmest, geen bestrijdingsmiddelen en alleen biologische compost en tuinaarde om gif te voorkomen waar bijen dood van gaan.

Veel van wat wij doen kun je ook doen in je eigen tuin. Het bekende tegelwippen en het aanplanten van inheemse bloemen en planten helpt om het leefklimaat van onze bestuivers te vergroten.

10-11-2023

Jubileum Bijenstrategie en bezoek minister Van der Wal

Bijna 100 deelnemers waren aanwezig tijdens de viering van het 5-jarig bestaan van de Nationale Bijenstrategie. Nieuwe partners stelden zich voor en Museumpark Archeon had de eer om als 100e lid aan te sluiten. Demissionair minister Van der Wal-Zeggelink presenteerde wat er in de afgelopen jaren met de nationale Bijenstrategie is bereikt. Ook deed zij mee aan een levendig Panelgesprek met Jolande Kors van Heijmans, Albert Vliegthart van de Vlinderstichting en Koos Biesmeijer van Naturalis Biodiversity Center.

Na de bij-vriendelijke lunch werden diverse workshops georganiseerd als: Mensen verleiden tot bij-vriendelijk gedrag, Bloemenmengsels inzaaien: een goed idee?, Biodivers inkopen en een workshop van Imker Jan de Frankrijker (Archeotolk Archeon)

Een passend kado werd aan Archeon aangeboden, de Kweeper boom die zeer bijvriendelijk is. Na afloop van de dag werd de spoken word met de poëtische samenvatting van de dag door Anne Louise van de Dool uitgesproken.

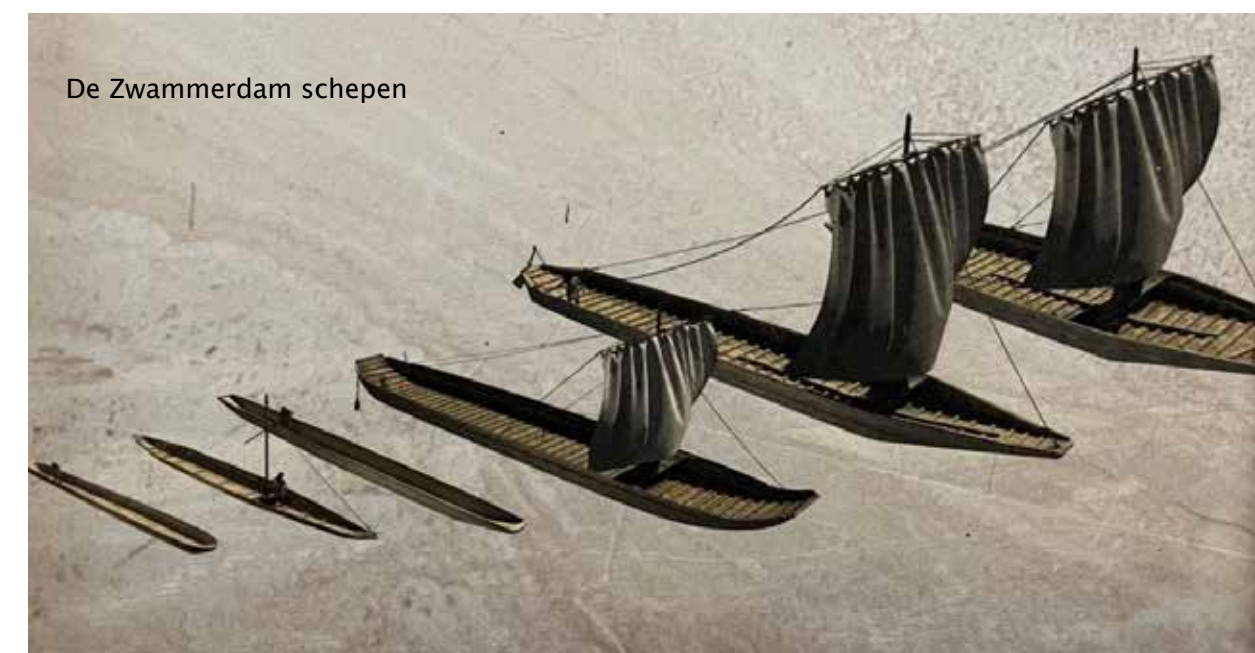
III. COLLECTIE

De collectie is ingedeeld in een drietal kerncollecties, en wordt aangevuld met een serie 'dynamische reconstructies' van bijv. kleding of gebruiksvoorwerpen. Deze dynamische reconstructies zijn, juist vanwege hun dynamische aard, niet opgenomen in het collectieregister. Deze kerncollecties zijn als volgt gedefinieerd:

De kerncollectie archeologische voorwerpen; deze kerncollectie is opgebouwd uit authentieke vondsten afkomstig uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, aangevuld met objecten uit het depot van het Rijksmuseum van Oudheden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). Deze kerncollectie, zoals te zien in het Archeologiehuis Zuid-Holland, bestaat enerzijds uit bruiklenen, en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

De kerncollectie reconstructies; deze omvat statische, lastig verplaatsbare, relatief onvervangbare, duurzame authentieke reconstructies, gebaseerd op Nederlands bronmateriaal, passend binnen de chronologische en thematische context zoals afgebeeld in Museumpark Archeon, welke door hun natuur, toepassing, schaal en uniekheid behoren tot de permanente basistoonstelling. Deze objecten zijn vanaf de start van Museumpark Archeon verzameld, aangevuld en opgebouwd.

De kerncollectie documenten; deze collectie omvat brongegevens voor de reconstructies, zoals eigen bouwtekeningen, blauwdrukken, schetsen en verbouwings- en restauratieverslagen. Deze worden deels opgeslagen in archiefkasten en deels digitaal. Eventueel zijn originele bouwkundige brontekeningen ook te vinden bij de architectenbureaus. Museumpark Archeon heeft kopieën van de gebruikte archeologische rapporten. Originelen zijn te vinden bij de opgravende bevoegdheid.

De Zwammerdam schepen

COLLECTIEVERLOOP

RESTAURATIE

- In de prehistorie is Leo Wolterbeek jaarlijks in november t/m maart weer druk op alle locaties om de daken, hutten en groen te onderhouden. Hier met een nieuwe kleine hut op de foto. De hut heeft een ronde vorm en is een variatie op de bestaande ovale vorm, dit naar aanleiding van een opgraving en nieuwe inzichten betreft de mogelijke vorm van de hutten in het Mesolithicum.

- Restauratie Zwamerdamschepen De restauratie van de zes Romeinse Zwamerdamschepen is in 2016 begonnen. De 10 containers met archeologisch hout, opgegraven in de 70ér jaren en ondergebracht in de het N.I.S.A. het Nederlands Instituut voor Scheepvaart- en onderwater Archeologie te LVSB Fonds, Provincie Zuid-Holland, gemeente Alphen aan den Rijn dragen de restauratie van de Zwamerdamschepen een warm hart toe. De restauratie kan live worden gevolgd door de bezoekers van Archeon.

Restaureren en het schoonmaken van het hout van de Zwamerdamschepen. Met warmte wordt het conserveringsmiddel vloeibaar gemaakt en zo verwijderd.

REGISTRATIE

KERNCOLLECTIE ARCHEOLOGISCHE VOORWERPEN

Alle objecten aanwezig in de deelcollectie op de begane grond zijn volledig ingevoerd in de database (Adlib Museum Basis 4.2). De bruiklenen zijn aangevuld en grotendeels van standplaats voorzien. Het gaat hier om 231 objecten, waarvan 11 bruiklenen verdeeld staan over twee vitrines en nog van specifieke standplaats moeten worden voorzien. Het Erfgoedhuis Zuid-Holland heeft het standplaatsregister van de bovenverdieping aangepast.

KERNCOLLECTIE RECONSTRUCTIES

Het standplaatsregister voor alle objecten uit de kerncollectie reconstructies is compleet en actueel. Alle objecten uit de kerncollectie zijn volledig geregistreerd. Per deelcollectie zijn zij verzameld en gesorteerd op standplaats.

KERNCOLLECTIE DOCUMENTEN

De kerncollectie documenten is volledig gewaardeerd en gesorteerd. Er is een systeem opgezet voor de registratie van de documenten met een waardering van 5 of 6 (zie hieronder wat deze klassen inhouden).
5. Readers & contextuele informatie: Alle readers, artikelen, omschrijvingen, tekeningen e.d. die behouden moeten worden.
6. Collectie-informatie en bronmateriaal; Alle tekeningen, rapporten, artikelen en documenten die direct horen bij een object uit de kerncollectie.

ONDERZOEK EN PUBLICATIE

Er wordt door medewerkers en vrijwilligers binnen Archeon constant nieuw onderzoek verricht naar relevante onderwerpen, bijvoorbeeld om nieuwe kleding te produceren, of om andere replica's te maken. Centraal hierin staan de productiemethoden, maar vooral ook het gebruik van de objecten. Naast dit (zelfstandig) onderzoek van de medewerkers is er ook een aantal projecten, waarbinnen aanvullend onderzoek is verricht:

- Onderzoek voor de tentoonstelling 'There is no Planet B'.
- Onderzoek voor de tentoonstelling en aanleg/bouw van de 'Via Albaniana'.
- Onderzoek naar de vensters van de CANON van Nederland.
- Onderzoek t.b.v. de reconstructie van de Zwammerdamschepen in de restauratiewerf.

PROJECTEN

De Stichting Museumpark Archeon is in 2023 betrokken geweest bij meerdere projecten. De doelstelling is om jaarlijks minstens één erfgoedproject te starten. Hieronder volgt een kort overzicht van deze projecten:

- Erfgoedlijnen (Provincie Zuid-Holland)
  - Restauratie maritieme erfgoedcollectie van de Zwammerdamschepen i.s.m. Hazenberg Archeologie.
- Uitbreiding
  - Het nieuwe Romeinse scheepvaartmuseum zal volledig klimaatneutraal worden gebouwd. Er komen zonnepanelen, waterloze urinoirs, warmtepompen met bodemwisselaars en lage temperatuursystemen. Bij de bouw zal hergebruik van materialen en inzet van groene grondstoffen als hout, in de praktijk worden gebracht.
- Overige projecten
  - Bijenproject; deelname aan de Groene Cirkel. De wilde bijen populatie in Archeon is met 40 soorten wilde bijen uniek voor de regio. De fauna van Archeon, samen de rieten daken en de lemen wanden van vele van zijn gebouwen, vormen een goede omgeving voor de bijen.
  - Trees For All; een CO2 compensatieprogramma waarbij een deel van de opbrengst van een parkeerticket wordt afgedragen naar de Stichting Trees For All. Met de opbrengst worden er CO2 compensatie projecten uitgevoerd zoals een bos in Bolivia.
  - Green Friday; In 2022 heeft Museumpark Archeon meegedaan met Green Friday als tegenhanger van Black Friday op vrijdag 26 november. Dit is een samenwerking met Trees for All die zich inzet om op de zwartste dag van het jaar op groen te gaan.

IV. BEDRIJFSVOERING

Er is voortgebouwd op de ontwikkeling van de bedrijfsvoering. De voorlichtingsstructuur voor nieuwe en bestaande medewerkers is geanalyseerd en aangevuld met een digitale omgeving, waarop relevante documenten te vinden zijn.

OR

Geregeld heeft de directie van Archeon overlegd over voorwaarden, salarisschalen, wensen, personeelszaken en andere punten van aandacht. Ook in 2023 is het Arbeidsvoorwaardenreglement (AVR) aangepast. Vanwege de Coronacrisis zijn de voorwaarden op weinig onderdelen gewijzigd. De OR bestaat uit Voorzitter Robert Blom, vice voorzitter Isabelle Cordon, Roelof Knijpstra, Miranda van Driel en Nanda.

ALGEMENE VERORDENING GEGEVENS-BESCHERMING (AVG)

In 2016 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) aangenomen, die in mei 2018 van kracht is geworden. In 2023 is verder uitvoering gegeven aan de verplichtingen die uit deze wetgeving volgen, zoals het afsluiten van de overeenkomsten en het tekenen van de AVR door alle medewerkers. Daarnaast is met behulp van het huidige personeelsplanningssysteem gewerkt aan de documentatie van deze overeenkomsten.

MEDEWERKERS

De Archeotolken en horecamedewerkers hebben dienstverbanden die gericht zijn op het seizoen wat loopt van april tot en met oktober. Aan het begin van het seizoen in 2021 er 172 medewerkers, wat gelijk staat aan 87 FTE's. In de maanden december tot en met maart is Archeon open in de weekenden plus de kerstvakantie en de krokusvakantie. Voor gezelschappen is Archeon het gehele jaar geopend.

Wegens covid-19 en de lockdown is Archeon langer dicht gebleven in 2021 en is het seizoen van start gegaan op 19 mei 2021. Vanuit de overheid waren er bepaalde maatregelen en heeft dit veel invloed gehad op de schoolreizen, feesten en partijen en het totale aantal bezoekers. Echter vergde deze maatregelen juist meer arbeidskrachten, bijvoorbeeld door kleinere groepen voor rondleidingen, extra handhaving voor het naleven van de maatregelen en het spreiden van de activiteiten en gladiatorengevechten, waar minder bezoekers per keer aan konden deelnemen. Ook in de winterperiode vanaf 19 december 2021 ging Archeon weer in lockdown.

Aantallen per 31/12	2021	2022
Fte in verslagjaar	87	81
Fulltime (38+ uur)	13	13
Parttime (-38 uur)	159	172
Vast contract	28	36
Tijdelijk contract	144	149
Mannen	65	73
Vrouwen	107	112
Totaal	172	185
-20 jaar	65	73
20 - 29 jaar	46	48
30 - 39 jaar	14	21
40 - 49 jaar	11	11
50 - 59 jaar	18	17
60+ jaar	18	15
Schaal 1 t/m 4	132	141
Schaal 5 t/m 7	30	34
Schaal 8 en 9	10	10
Nieuw	41	60
Vertrokken	12	42

Archeon is en blijft beïnvloed door het seizoen zomer/winter. Een deel van de medewerkers vetrekken door het afronden van hun studie of door het werken bij een andere werkgever in de winter periode om ook vaak in de zomer weer terug te keren.

Meer dan 60% van de medewerkers is vrouw en ook in hogere posities zijn er meer vrouwelijke collega's.

VRIJWILLIGERS

Het grootste gedeelte van de vrijwilligers zijn leden van de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA). Onder begeleiding van de Commissie Vrijwilligers werken zij op verschillende locaties:

Schutterij - Minderbroeders - Groengroep -
Museumgidsen - Bouwgroep - Technische groep -
Atelier - Middeleeuwen - Romeinse tijd - Prehistorie
- Bijengroep - Zwammerdamschepen.

Ook zijn er binnen de VVvA diverse vrijwilligers actief in besturen en commissies (achter de schermen):

Bestuur - Leden administratie -
Vrijwilligersadministratie - Activiteiten - PR en
Ledenwerving - Vrijwilligers - Bijenlandschap -
Communicatie - Redactie Nova.

Aan het begin van 2022 stonden 144 vrijwilligers ingeschreven bij de Vereniging Vrienden van Archeon, dat gelijk staat aan 7,20FTE'S. Aan het eind van 2021 stonden er 137 vrijwilligers ingeschreven bij de Vereniging Vrienden van Archeon, dat gelijk staat aan 6,85 FTE'S.

Zowel op 1 januari als op 31 december 2022 is het aantal VVvA commissieleden 20. Er zijn commissieleden vertrokken maar deze functies zijn gedurende het jaar ook weer vervuld.

In 2022 hebben 11 vrijwilligers aangegeven te stoppen bij VVvA. Een aantal (19) vrijwilligers zijn in 2022 niet actief geweest en daarom uitgeschreven uit de VVvA administratie.

Aantallen per 31/12	2021	2022
fte in verslagjaar	7,20	6,85
Mannen	85	83
Vrouwen	60	54
Totaal	145	137
-20 jaar	4	5
20 - 29 jaar	21	13
30 - 39 jaar	12	9
40 - 49 jaar	9	8
50 - 59 jaar	17	18
60+ jaar	82	84
Nieuw	33	22
Vertrokken	32	30

Werving van nieuwe vrienden en vrijwilligers wordt in 2023 voortgezet.

Voor de meeste vrijwilligers is het hebben van leuke contacten met andere vrijwilligers, de belangrijkste reden om vrijwilliger te worden. Elkaar helpen en begeleiden geeft zekerheid en versterkt de onderlinge band. Vrijwilligers moeten kunnen uitgroeien tot waardevolle vrienden voor Museumpark Archeon. Voor een aantal geldt ook dat zij hun ambacht (hobby) in praktijk kunnen brengen.

GENDER EQUALITY PLAN (GEP)

Public GEP: the GEP is a formal document published on the institution's website and signed by the top management **Yes**

Dedicated resources: commitment of resources and gender expertise to implement it **Yes**

Data collection and monitoring: sex/gender disaggregated data on personnel and students and annual reporting based on indicators **Yes**

Training: awareness raising/trainings on gender equality and unconscious gender biases for staff and decision-makers **Yes**

Recommended areas to be covered and addressed via concrete measures and targets;
Content-wise, which of the following recommended thematic areas does your Gender Equality Plan address using concrete measures and targets?

Work-life balance and organisational culture **Yes**

Gender balance in leadership and decision-making **Yes**

Gender equality in recruitment and career progression **Yes**

Measures against gender-based violence including sexual harassment **Yes**

VERENIGING VVVA

De Vereniging Vrienden van Archeon heeft als kerntaak het werven, begeleiden van alle vrijwilligers in het park en de vereniging en verzorgt daarnaast de uitbetalingen van de Vrijwilligersvergoedingen.

Daarnaast organiseert zij jaarlijks vele lezingen in het Archeologiehuis of het park, excursies en een buitenlandse reis. Dat alles in het teken van archeologie en geschiedenis.

VEILIGHEID

Jaarlijks vinden de BHV en EHBO herhalingen plaats en worden nieuwe medewerkers opgeleid. Ook wordt een speciale brandtraining gehouden zodat de medewerkers weten hoe men veilig kan werken en in noodgevallen actie kunnen ondernemen en veilig kunnen werken.

Op het gebied van veiligheid, welzijn en hygiëne is het van groot belang dat iedere werknemer weet welke voorzorgsmaatregelen er getroffen moeten worden als er met scherpe voorwerpen, open vuur, gevaarlijke stoffen, horeca-producten, machines etc. wordt omgegaan. Op kantoor ligt een risico-inventarisatieplan ter inzage en medewerkers mogen Arbo gerelateerde cursussen volgen in opdracht van de werkgever.

De werkgever verzorgt jaarlijks een bijeenkomst waarbij veiligheid wordt gesproken. Van de werknemer wordt tijdens deze bijeenkomsten een actieve participatie verwacht. Tevens zal jaarlijks het Veiligheidsplan/calamiteitenplan worden herzien en een groep hulpverleners worden opgeleid.

De werkgever is verplicht om de noodzakelijk PBM's (Persoonlijke Beschermings Middelen) te verstrekken en hierover voorlichting en instructie te geven. U bent als werknemer verantwoordelijk voor het dragen en goed onderhouden van de aan u verstrekte PBM's, zoals gehoorbeschermers, speciale brillen ter bescherming van ogen enz. PPM's die aan vervanging toe zijn, kunnen bij de leidinggevende ter vervanging worden aangeboden.

Gevaren voor gezondheid of veiligheid moeten zo spoedig mogelijk worden gemeld bij de directe leidinggevende. Gevaarlijke situaties dienen op een duidelijke wijze gemarkeerd en/of afgezet te worden. Onveilige handelingen dienen zo spoedig mogelijk gestopt te worden.

Orde en netheid zijn een belangrijk aspect van veilig werken. De werkplek dient opgeruimd en overzichtelijk te worden gehouden. Iedere keer bij het verlaten van de werkplek wordt het materiaal dusdanig opgeborgen dat deze niet door anderen gebruikt of in werking gesteld kan worden. Dit geldt ook als het materiaal van derden is, zoals de speciale groepen die bij Archeon verblijven. Zorg ervoor dat ook zij geen materiaal laten rondslingeren.

PROCEDURE BIJ: ONGEVAL, EHBO, BRAND

Zie voor de meest recente protocollen het "Veiligheidsplan" van Archeon. Dit handboek voor BHV en calamiteiten wordt periodiek herzien en ligt ter inzage in elke AT-ruimte evenals op kantoor, de herberg en het klooster. In de wintermaanden ook een exemplaar in de IJsbaan. Hierin staan ook de meldprocedures omschreven. In elke AT is er bij de telefoon tevens een calamiteitenwijzer aanwezig."

Ook het document over open vuur aangepast zodat je altijd werkt met droog hout.

"Het gebruik van open vuur is mogelijk. Gebruik hiervoor het z.g. droge stookhout. Hout waar de houtsappen uit zijn verdwenen. Laat het vuur goed branden. Z.g. smeulend vuur is niet aan te bevelen, bij meer

vlammen is er een hogere verbrandingstemperatuur en verbanden de stoffen beter. Bovendien ontstaat er dan een goede trek in de schoorsteen wat een goede afvoer dan de vuurresten waarborgt. Kijk ook naar openstaande deuren die de afvoer via de schoorsteen kan beïnvloeden. Bij storm, verkeerde wind, kortom geen fijne omstandigheden om te stoken, laat dan het vuur uit.

Is het vuur uit of gaat de haard niet aan, draag dan zorg dat de haard en de vuurplaats gezellig vol ligt met hout. Dus geen lege kale vuurplaats. In de prehistorie is het van belang de situatie iedere dag goed in te schatten en te bepalen of het vuur aan kan en waar je gaat zitten t.o.v. de vuurplaats. Dit is afhankelijk van het weer en de windrichting. Het is aan de coördinator en de tolk van de locatie individueel en samen om te bepalen hoe te handelen. Komen zij er niet uit dan de park coördinator contacteren. In ieder geval altijd rapporteren aan de park coördinator.

Indien er sprake is van open vuur, gelden een aantal veiligheidsregels. Open vuur mag alleen in de woningen branden op plekken waar zich haardplaatsen bevinden die door de brandweer zijn goedgekeurd. Heeft u met de vuurklok gewerkt dan zorgt u ervoor dat deze op de juiste manier weer is uitgemaakt. In de herberg, klooster en drie middeleeuwse overnachtingshuizen zijn brandmeldinstallaties. Indien daar brand uitbreekt is moet er naast deze melding nog volgens protocol het interne noodnummer gebeld worden. Bij aanvang van de werkzaamheden dient gecontroleerd te worden op de aanwezigheid en zekering van de blusmiddelen."

Voor in het klooster hebben wij een nieuwe AED gekocht, dus in totaal zijn er nu drie AED's aanwezig op Archeon.

In de herberg hebben wij 2 grote blusdekens gekocht en ook één extra voor het klooster. Er hangen nu per locatie twee blusdekens tegen vlam in de pan!

In maart 2021 hebben horecamanager Arnaud Veldman en sales medewerker Isabelle Cordon hun diploma behaald voor brandmeld- en ontruimingsinstallatie beheerder.

AFHANDELING KLACHTEN

Stichting Museumpark Archeon heeft een afdeling voor zorgvuldige behandeling van klachten. De klachten worden met het management besproken om herhaling van problemen te voorkomen, en er worden aanpassingen/reparaties gemaakt waar nodig.

ARCHEON EN DUURZAAMHEID

Museumpark Archeon heeft duurzaamheid in haar DNA. De flora en fauna van het park is de afgelopen 28 jaar gegroeid tot een mooi gebied met een enorme diversiteit. Aandacht voor duurzaamheid is een constante factor binnen de organisatie. Er is een beleidsnota in de maak voor circulariteit van Archeon.

Duurzame keuzes die Museumpark Archeon maakt:

- Geen kunstmatige bemesting in ons park van bloemen, bomen en planten. We gebruiken de speciale kobeyasi bemestingsmethode. Alle bomen en planten zijn historisch verantwoord.
- Regen- en slootwater voor de besproeiing van onze gewassen en gras.
- Binnen in de middeleeuwse huizen maken wij gebruik van puur biologische verf, gemaakt van natuurlijke pigmenten en botjes of gebruik makend van eieren van onze eigen kippen.
- Earth water sponsoring met waterpompen voor Malawi.
- Koffie van 100% Arabica melange, Café Intención, op basis van biologisch geteelde en fair verhandelde koffie van hoog plantages. Een bijdrage aan betere leef- en werkomstandigheden van kleine boeren met het Fairtrade logo.
- Thee van Darboven: Eilles Tee, premium theemerk bestellen wij de bio en Fairtrade variant.
- Biologisch vruchtensap van Schulp. Biologisch fruit krijgt de tijd om te groeien, hierdoor is het fruit makkelijker te verwerken tot sap.
- Bier kopen wij bij Brouwerij de Leckere: Bewust lekker anders, 100% biologisch. Speciaal voor Archeon brouwen zij het drie knopen bier. De naam van dit

bier verwijst naar de 3 knopen in het koord van de Minderbroeders: gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid. Gemaakt met eenvoudige ingrediënten, gebrouwen naar een recept van de Minderbroeders, in de geest van Sint Franciscus van Assisi. Alleen verkrijgbaar bij Archeon.

- Deelnemer aan het project Groene Cirkel; het bijenproject waarbij getracht wordt om de bijenpopulatie te vermeerderen.
- In 2021 is Archeon deelnemer van Vis & Seizoen en streeft daarbij naar 100% duurzame inkoop van verantwoorde vis in het seizoen.
- Ook in 2021 gaat een gedeelte van de verkoop van parkeertickets naar stichting Trees for All. Met de opbrengst wordt gebouwd aan nieuwe bossen in Bolivia, en wordt de CO2 uitstoot gecompenseerd.
- In 2021 heeft Museumpark Archeon meegedaan met Green Friday als tegenhanger van Black Friday op vrijdag 26 november. Dit is een samenwerking met Trees for All die zich inzet om op de zwartste dag van het jaar op groen te gaan. Door de donatie en deelname van Archeon heeft Trees for All 80 bomen kunnen planten.
- Het in 2019 gerealiseerde parkeerterrein, is overdekt met 1480 zonnepanelen.
- Archeon was de eerste horecagelegenheid in Alphen aan den Rijn aangesloten bij Too Good To Go. Juist tijdens de pandemie met de steeds nieuwe ontwikkelingen en maatregelen is er veel voedselverspilling tegengegaan. Bij de sluiting van de horeca door coronamaatregelen werden overgebleven producten tegen gereduceerde producten alsnog verkocht en afgehaald. Archeon heeft dit jaar een Too Good To Go mijlpil bereikt door 500+ maaltijden te redden.
- Maatschappelijke betrokkenheid van samenwerking met Ipse de Bruggen en de Zwammerdamschepen.
- Bedrijfskleding van de horeca wordt uitsluitend besteld bij leverancier voorzien van Eco label: Quality and Value the Ethical Way.
- In onze horeca zoveel mogelijk gebruik makend van regionale en biologische producten, zoals: Bier van de Leckere uit Utrecht en meel van Molen de Eendracht.

- Ook in 2021 is Archeon deelnemer van de Nederlandse Coeliakie Vereniging. Er zijn veel kinderen en volwassenen die glutenvrij moeten eten. Voor de schoolkinderen die bij Archeon overnachten bij het leefproject verzorgde onze keuken altijd al glutenvrij eten, indien nodig. Door ons aan te sluiten bij de Nederlandse Coeliakie vereniging staan wij ook op hun website en komt er jaarlijks een keuring voor onze keuken over glutenvrije bereiding van het eten.

BIODIVERSITEIT, DUURZAAMHEID EN CIRCULARITEIT IN MUSEUMPARK ARCHEON

Archeon vertelt en toont het verhaal van de geschiedenis van vóór de industriële revolutie toen de schaal van productie van goederen en diensten kleiner en overzichtelijker was. Wij zijn trots om dat te tonen aan de vele bezoekers die ons park jaarlijks bezoeken. We laten met voorbeelden uit de geschiedenis zien dat respectvol en duurzaam omgaan met onze omgeving, ook dicht bij jezelf, bijvoorbeeld in je eigen tuin, kan liggen.

Onze bestuivende insecten

Onze samenwerking met Bijenlandschap Groene Cirkels heeft vanaf 2016 het besef gegeven dat onze kleine landschappen met lemen wanden rieten daken en open kleinschalige gebiedjes de manier is om de bestuivende insecten zoals bijen, zweefvliegen en vlinders een goed nest en voedselgelegenheid te bieden. Het voor Zuid-Holland unieke soortenaantal (wetenschappelijke telling in 2021 / 2022) van deze insecten in ons 7 ha grote museumpark geeft dit weer.

Bijvriendelijk parkeren BIJ Natuurpark Archeon

Op verzoek van de werkgroep Bijenlandschap Groene Cirkels heeft er op woensdag 27 januari 2021 een schouw plaatsgevonden van het nieuwe parkeerterrein en de Archeonlaan. Dit gebied, een belangrijke uitbreiding voor het biotoop van bestuivende insecten zal in de komende jaren verder ingericht worden. Rekening houdend met nest en voedselgelegenheid op dit terrein heeft de werkgroep een advies gevraagd aan Groene Cirkels. Het nu voorliggende advies spitst zich toe op wilde bijen, zweefvliegen, dagvlinders en vele andere insecten die kunnen profiteren van de voorgestelde maatregelen.

De aanbevelingen zullen in de komende jaren gefaseerd uitgevoerd gaan worden.

TREES FOR ALL

Voor ieder verkocht parkeerticket wordt een deel (€0,30) van de opbrengst gebruikt om de CO2 uitstoot te compenseren. Met deze bijdrage is de reis naar Archeon CO2 neutraal. Met deze donatie dragen Archeon en alle bezoekers die van een auto gebruik maken voor hun bezoek aan Archeon bij aan bos via Trees For All. In het bijzonder het bosproject in Bolivia, dat project is Gold Standard gecertificeerd voor CO2 compensatie.

Bijlage I Certificaat voor het compenseren van 390.77 ton CO2 in 2021.

GREEN FRIDAY

Vrijdag 26 november was het Green Friday en dat betekent dat alles in het teken stond van duurzaamheid en milieubewust leven. Op diezelfde dag was het ook Black Friday en dit is zeker geen toeval. Museumpark Archeon zet zich samen, met meer dan 100 andere bedrijven, in voor Green Friday. Dit is een samenwerking met Trees for All die zich inzet om op de zwartste dag van het jaar op groen te gaan. Dit doen zij door zoveel mogelijk bomen te planten. Museumpark Archeon doet hier met veel enthousiasme aan mee. Door de donatie en deelname van Archeon heeft Trees for All 80 bomen kunnen planten (zie Bijlage II).

ZONNEPANELEN

In 2022 kon 348.650 kWh worden opgewekt door middel van de zonnepanelen op de parkeerplaats van Museumpark Archeon. In 2021 was dat 339.459 kWh. Maximaal kunnen er 385.000 per jaar worden opgewekt.

Tabel:

2020	254.120 kWh
2021	339.459 kWh
2022	348.650 kWh

BESTURINGSMODEL

In 2015 is de Stichting Romeins Museum Alphen aan den Rijn omgevormd tot de Stichting Museumpark Archeon. In dat jaar heeft de Stichting Museumpark Archeon de museale taken voor het geheel voor haar rekening genomen. In het organisatiemodel neemt de VOF Archeon Novum (vertegenwoordigd door de directeur) de uitvoerende taken voor zijn/haar rekening.

Er is in 2015 een concept bestuursreglement opgesteld, waarin de taken, plichten en rechten van het bestuur omschreven staan, evenals een profielschets van eventuele nieuwe bestuursleden. Dit is in 2016 aanvaard door de bestuursleden en in werking getreden. Vanaf 2017 is het bestuur gaan werken volgens deze richtlijnen.

In mei 2021 is er een nieuw bestuur aangetreden: Monique Veldman (secretaris), Jan Jehee (penningmeester) en Robert Blom (voorzitter).

De Governance Code Cultuur 2019 is door het bestuur uiteraard omarmd. “Waarde scheppen voor en in de samenleving” is het thema dat wij van harte uitdragen met onze werkzaamheden en verantwoording.

Meer dan 60% van de medewerkers is vrouw en ook in hogere posities zijn er meer vrouwelijke collega's.

CODES

De Stichting Museumpark Archeon onderschrijft de Governance Code Cultuur (“Code”) en past haar principes toe. De toepassing van deze principes sluit goed aan bij de doelstelling en de aard van Museumpark Archeon. De Stichting is van mening dat bij de uitvoering van haar doelstelling op transparante en integere wijze gewerkt wordt, en dat er een goede verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is tussen het bestuur en de directie.

Het toepassen van de Fair Practice Code wordt door het Ministerie van OCW in de periode 2021–2024 als subsidievoorwaarde opgenomen. Museumpark Archeon heeft een reflectie op deze code geschreven. Veel aspecten uit deze code past Archeon reeds toe. Een enkele aanbeveling is niet relevant. Aandachtspunten in de komende jaren zijn duurzaamheid, inclusie en werkbelasting.

Culturele Diversiteit

Archeon heeft de overtuiging dat betrouwbare en regelmatige overdracht van kennis en uitwisseling over de geschiedenis van Nederland van de prehistorie, de Romeinse periode tot de middeleeuwen tot ca. 1350 zoals die in Archeon te zien is zal leiden tot structurele partnerschappen, een groeiend aantal bezoekers, ook met een (niet-)westerse migratie achtergrond en een beter begrip van de Archeologische geschiedenis van Nederland. Dit verrijkt de positie van Archeon als verhalenverteller van cultuurhistorische gebeurtenissen én als schakel in het publieke domein.

Er is instemming verkregen van de ondernemingsraad op het beleid inzake culturele diversiteit. Het beleidsplan 2021–2024 zal in dit onderdeel integraal opgenomen worden en de bereikte resultaten worden per seizoen geëvalueerd. Op het gebied van personeel en publiek kan de concretisering van dit beleidsonderdeel nog vergroot worden.

2,5% van het personeel heeft een (niet-)westerse migratieachtergrond overeenkomstig de CBS-definitie van een niet-westerse persoon met een migratieachtergrond. Het streven is om in 2024 een personeelsbestand te hebben, waarin het aantal medewerkers met een migratieachtergrond gegroeid is.

Archeon maakt bij die beoogde groei geen onderscheid in geslacht, leeftijd en migratieachtergrond. Dit streven geldt evenzeer voor stagiairs en vrijwilligers.

Op het gebied van publiek met een (niet-westerse) afkomst zijn twee groepen te onderscheiden. Zij die in Nederland wonen en zij die toerist zijn.

Het vaststellen van het huidige percentage Nederlandse en buitenlandse bezoekers met een niet-westerse achtergrond is niet wenselijk. Het kassasysteem maakt hier geen onderscheid in. Een gering percentage bezoekers heeft een niet-westerse achtergrond. Meedoen in de samenleving is nog steeds niet voor iedereen vanzelfsprekend. Archeon werkt sinds 2018 samen met o.a. de ABN AMRO foundation. Zij zetten zich in voor kinderen en jongeren die opgroeien in een minder kansrijke omgeving. Archeon vindt het van belang om deze doelgroepen te ontvangen en te participeren aan deze maatschappelijke activiteiten om de horizon van kansarme jongeren te verbreden.

FAIR PRACTISE CODE

Museumpark Archeon onderschrijft de Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. De implementatie vindt plaats middels het principe 'pas toe of leg uit'.

I. Tegenover werk staat een eerlijke vergoeding

- Museumpark Archeon past de Archeon AVR; Archeon Arbeid Voorwaarden Reglement (AVR) toe. Deze is gebaseerd op de CAO van de dagrecreatie.
- Het opleidingsbudget is 0,5% van de jaarlijkse loonsom. Er is een opleidingsbeleid voor veiligheid, museale kennis en performance. Opleidingen kunnen ook gevolgd worden door alle medewerkers dus ook zij met een tijdelijk contract, ZZP-ers en door vrijwilligers. Alle trainingen vallen binnen het werk traject en worden betaald.
- Freelance/ZZP-ers medewerkers worden eerlijk en marktconform betaald.
- Freelancemedewerkers en ingehuurde bedrijven behouden hun auteursrecht. Auteursrechtvergoedingen voor eventuele exploitatie-overeenkomsten worden contractueel vastgelegd.
- Bij een stage van minimaal 20 weken ontvangt de stagiair een vergoeding van € 50,00 per week, exclusief reiskosten, en afhankelijk van de vastgestelde eisen van de school.
- Vrijwilligers ontvangen een vergoeding conform het reglement van de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA), welke gespecificeerd is op € 2,75 per uur, met een maximum van € 170 per maand en € 1700,- per jaarbelastingvrij. De VVvA voert het vrijwilligers beleid uit met de selectieprocedure, de beoordelingsgesprekken en de administratie van de urenregistratie en de uitbetaling van de

vrijwilligersvergoeding. Tevens regelt de VVvA het verzekeringstraject via de gemeentelijk collectieve vrijwilligerspolis.

- De optelsom van de inzet van alle vrijwilligers is 7,13 FTE per jaar, afgezet tegen 73 FTE betaalde werknemers.
- Vrijwilligers en stagiairs verdringen geen bestaande arbeidsplaatsen met hun werkzaamheden.
- Museumpark Archeon draagt via zijn lidmaatschap van de Museumvereniging bij aan 'een sterk museaal veld in Nederland', aan 'financiering van het collectief', aan een 'verantwoord marktgedrag' en aan gezamenlijke belangenbehartiging.

II. Transparantie

- Museumpark Archeon plaatst sinds 2009 de jaarrekening en het jaarverslag op de eigen website. De Governance Code Cultuur 2019, de Code Diversiteit & Inclusie en deze Fair Practice Code maken daar onderdeel van uit. Er wordt verantwoording afgelegd over activiteiten en handelingen in het betreffende jaar in relatie tot de diverse codes.

III. Duurzaamheid

- In het opleidingsbeleid is beschreven welke ruimte er tot ontwikkeling van medewerkers is. Dat behelst het bevorderen van de kwaliteit van het eigen werk, het creëren van interne mobiliteit om doorstroming te bevorderen alsmede het bieden van opleidingen die medewerkers kansen bieden op de arbeidsmarkt.
- Er wordt geproduceerd met het oog op de kwaliteit en de lange termijn. De inrichting van de locatie heeft altijd de hoogste prioriteit en valt onder de verantwoording van de afdeling conservator in samenspraak met de specialist die de locatie beheert. Bouwtechnische zorg valt onder de TD hout & gebouwen.

IV. Diversiteit

- De reflectie op inclusiviteit en diversiteit en het handelen dienaangaande is beschreven in de reactie van Museumpark Archeon op de Code Culturele Diversiteit. Dat geldt voor de factoren publiek, personeel, programmering en partners.
- Museumpark Archeon implementeert de Code Culturele Diversiteit in de eigen organisatie en binnen de VVvA is men bereid met 'het veld' in gesprek te gaan om van andere organisaties te leren.

V. Vertrouwen

- De code stelt dat "er ruimte moet zijn voor maatwerk", bijvoorbeeld op het gebied van gestelde subsidie-eisen en bedrijfsdoelen. Tevens moet "er balans zijn tussen transparantie/bureaucratie enerzijds en het belang van de individuele instelling anderzijds". Museumpark Archeon onderschrijft dit en ervaart dit in wereld van publieke en private fondsen.
- In het jaarverslag en de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de geleverde kwaliteit, getoetst aan de begrippen vakmanschap, vernieuwing en oorspronkelijkheid.
- Museumpark Archeon gaat op zorgvuldige wijze om met representatie en vermelding, door toezicht op eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht. Dat gebeurt middels contractafspraken, middels publicaties in analoge en digitale media, in colofons en aftitelingen.
- Indien relevant bij het afwikkelen van geschillen (tot en met 2021 niet voorgekomen) zoekt het museum aansluiting bij de geschillencommissie auteurscontractenrecht en/of mediation.

CODE DIVERSITEIT EN INCLUSIE

De Code Diversiteit & Inclusie is een gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument van zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: als maker, producent, werkende en publiek. Zo wordt de sector van iedereen. Iedereen draagt er op eigen wijze aan bij. Iedereen wordt gewaardeerd om wie hij of zij is, wordt gerespecteerd en gehoord en voelt zich er thuis.

Waarom de code?

Sociaal: de culturele en creatieve sector is van, voor en door iedereen. Onze samenleving is bijzonder divers. De hele sector kan niet om deze realiteit heen. Je verhouden tot deze realiteit betekent inspelen op de in de samenleving aanwezige diversiteit. Dit doe je door je werk, producten en diensten en je organisatie voor iedereen toegankelijk te maken. Het is een noodzakelijke stap om als culturele en creatieve organisatie relevant en aantrekkelijk te blijven. Wanneer je het potentieel op het gebied van diversiteit niet benut, dan sluit je een deel van de samenleving uit.

Artistiek en inhoudelijk: inclusief werken is een verrijking voor kwaliteit

Een diverse en inclusieve sector brengt unieke ervaringen en onbekende perspectieven naar voren. De kracht van diversiteit benut je door inclusief te zijn. Dat is een verrijking voor de kwaliteit van je werk, voor het cultuurlandschap en voor de samenleving. Het vereist een stelselmatige manier om je eigen artistieke en inhoudelijke keuzes tegen het licht te houden. En om te weten welke rol jouw identiteit en impliciete vooroordelen spelen bij het maken van artistieke en inhoudelijke producten. Dat vraagt een onderzoekende houding naar verschillende perspectieven in je omgeving en hoe je die een plek geeft. Jouw organisatie moet een veilige plek zijn waar iedereen zich thuis voelt om zich in een ander perspectief te verplaatsen.

Zakelijke voordelen van een inclusieve organisatie

Ook in zakelijk opzicht is het belangrijk om aantrekkelijk en relevant te blijven. Diversiteit in bedrijf geeft de volgende voordelen van een inclusieve organisatie:

- Aantrekken en behouden van (top)talenten;
- Beter inspelen op behoeften en verwachtingen van een divers samengestelde klantenkring;
- Toegang tot nieuwe markten;
- Groter vermogen tot aanpassing aan veranderingen;
- Positiever imago;
- Innovatiever en creatiever teamwerk;
- Betere samenwerking tussen collega's;
- Betere besluitvorming op basis van verschillende culturele invalshoeken;
- Hogere medewerkerstevredenheid;
- Meer betrokken en loyale werknemers.

Voor wie is de code?

De code is er voor iedereen die werkt in de culturele en creatieve sector, voor alle aan de sector gerelateerde organisaties, voor iedereen die de sector ondersteunt en alle afnemers van kunst, cultuur, creatieve producten en diensten. De code is van toepassing op gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organisaties:

- Voor de culturele en creatieve sector: De afbakening van de culturele en creatieve sector die in deze code is gehanteerd, is gelijk aan de indeling van het Sociaal Cultureel Planbureau.
- Voor alle werkenden binnen de sector: De code is van toepassing op alle werkgevers, opdrachtgevers, werknemers, opdrachtnemers, zelfstandig ondernemers, stagiairs, vrijwilligers en leden van het bestuur.

- Voor alle aan de sector gerelateerde organisaties: De code is van toepassing op onder meer brancheorganisaties, werkgevers en werknemersorganisaties, adviesorganen, uitvoeringsorganisaties, onderzoeksinstituten en (kunstvak)opleidingen.
- Voor iedereen die de sector ondersteunt.
- Voor overheden (Rijk, provincies en gemeenten), fondsen (publiek en privaat) en voor overige sponsors zoals het bedrijfsleven of privépersonen.

De werking van de code

De code richt zich op werkenden in de culturele en creatieve sector en is daarmee relevant voor alle eerdergenoemde partijen. De code bestaat uit vijf principes voor het adequaat vormgeven en bevorderen van diversiteit en inclusie in jouw organisatie en in jouw werk.

DE VIJF PRINCIPES

- 1 Je weet waar je staat ten aanzien van diversiteit en inclusie.
- 2 Je integreert diversiteit en inclusie in je visie.
- 3 Je creëert draagvlak binnen je organisatie voor het naleven van de code.
- 4 Je stelt een plan van aanpak op, gericht op continue verbetering.
- 5 Je monitort en evalueert naleving van de code en je legt er verantwoording over af.

De vijf principes zijn uitgewerkt in vijf stappen. De vijf principes en de vijf stappen vormen samen de Code Diversiteit & Inclusie. Door de stappen te zetten, pas je de code toe. Het is geen afvinklijst. Hoe jij dagelijks in alle werkzaamheden inclusief denkt en handelt, bepaalt de werking en de kracht van de code.

Pas toe en leg uit: Pas de code toe en leg uit hoe je dat doet. Denk en handel volgens de code, reflecteer er kritisch op, en leg publiekelijk verantwoording af. Zeg in je jaarverslag en andere publiek toegankelijke communicatie welke stappen je wel en (nog) niet zet.

Oordeel van overheden: Overheden die de code willen gebruiken bij de toekenning van subsidies, zien toe op de naleving van het principe ‘pas toe en leg uit’. De aanpak en verantwoording daarover door de organisatie geven aanleiding voor een terugkerend gesprek over de bevordering van diversiteit en inclusie. Afrekenen op basis van metingen doet geen recht aan de geest van de code.

Diversiteit en inclusie

Onderstaande definities maken duidelijk wat de culturele en creatieve sector verstaat onder diversiteit en inclusie.

Diversiteit

De code gebruikt de term diversiteit om aan te geven dat mensen op een reeks van zichtbare en onzichtbare kenmerken van elkaar verschillen en met elkaar overeenkomen. Diversiteit is een gegeven. Mensen verschillen van elkaar. De verschillen betekenen iets voor ieders positie in de samenleving en de kansen die men krijgt. Ze sturen ons gedrag en denken. Niet iedereen is zich daar altijd van bewust. De verschillen spelen altijd in samenhang een rol. Identiteitsvorming vindt plaats door de unieke combinatie van deze verschillen. De code is van origine gericht op culturele diversiteit. Daarnaast geeft de code ruimte aan meer vormen van verschil, zoals gender, beperking, seksuele oriëntatie, religie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau en leeftijd. Bij diversiteit in jouw organisatie en jouw werk gaat het om de vraag in welke mate de diversiteit van de samenleving gerepresenteerd is in de vier P's van programma, publiek, personeel en partners.

Inclusie

De term inclusie verwijst naar hoe je met verschillen en overeenkomsten omgaat. De kracht van diversiteit en de voordelen ervan worden benut wanneer het unieke van elk individu wordt (h)erkend en verwelkomd. Daarvoor moet je leren elkaar te waarderen, niet ondanks, maar juist dankzij de verschillen en overeenkomsten die er zijn. Het is essentieel dat iedereen onderdeel is van de besluitvorming en de mogelijkheid heeft om ideeën aan te dragen. Inclusie is de mate waarin makers, producenten, werkenden en publiek van alle identiteiten – zichtbaar of niet – zichzelf kunnen zijn en zich veilig en gerespecteerd voelen.

Toegankelijkheid

Waar de code spreekt over toegankelijkheid wordt de brede definitie ervan bedoeld, bestaande uit:

- fysieke toegankelijkheid
- bereikbaarheid van voorzieningen
- informatieve toegankelijkheid
- digitale toegankelijkheid
- sociale toegankelijkheid
- financiële toegankelijkheid

GOUVERNANCE CULTUUR CODE

Het bestuur van Stichting Museumpark Archeon en Museumpark Archeon passen deze code toe sinds 2009. Een enkele keer wordt er afgeweken van een aanbeveling uit de code. Aard en omvang van de organisatie of aanwezige kennis en ervaring leveren hiervoor de motieven. De Raad van de Gouvernance Code agendaert de code jaarlijks en bekijkt of verbeteringen wenselijk zijn.

I. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

- De medewerkers zijn bekend met de missie en doelstellingen en dragen hieraan bij. Museumpark Archeon hanteert het uitgangspunt dat alle uitingen en producties passen bij de kernwaarden authenticiteit, initiatiefrijke en betrouwbaar.
- Duurzaamheid in materiaalgebruik, energiebesparing, gebruik van fair chain en milieuvriendelijke producten en hergebruik van materialen is het streven.
- Artistieke integriteit speelt in zoverre een rol, dat het conform de code gekoppeld wordt aan vakinhoudelijke integriteit op het gebied van collectiebeheer en presentatie.
- Museumpark Archeon hanteert een kostenbewuste strategie, strikte begrotingsprincipes en een lean and mean organisatie in een open cultuur.
- Bij medefinanciering door private en publieke fondsen hanteert Museumpark Archeon de stelregel, in afwijking van de code, dat bij een exploitatieoverschot de middelen niet gereserveerd worden voor het eigen vermogen. Museumpark Archeon is van mening dat projectoverschotten, tenzij andersluidende afspraken worden gemaakt, terugvloeiën naar de betreffende fondsen.
- De maatschappelijke omgeving van Museumpark Archeon is divers, zowel in stakeholders (lokaal, nationaal, internationaal) als in bezoek (70% van buiten Zuid-Holland, 40% jeugdigen).
- Op het gebied van culturele diversiteit is, in lijn met het beleid, de werving- en selectieprocedure aangepast.
- Museumpark Archeon past de Fair Practice Code toe en onderschrijft deze code. Museumpark Archeon verstrekt stagevergoedingen. Aandachtspunten voor 2021 zijn: daadwerkelijke acties op het gebied van diversiteit en inclusiviteit, een blijvend groot accent leggen op duurzaamheid en aandacht voor overbelasting van werknemers.
- Stichting Museumpark Archeon heeft de ANBI-status.

- Stichting Museumpark Archeon houdt toezicht op de bedrijfsvoering welke wordt uitgevoerd door Archeon Novum. Deze laatste identiteit heeft een zetel in het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon. Dit is in de statuten vastgelegd en is een afwijking van de code. Stichting Museumpark Archeon volgt de aanbeveling voor een vier- jaarstermijn voor bestuursleden op.

II. De organisatie past de principes van de Code toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan. De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt hier alleen gemotiveerd van af.

- Stichting Museumpark Archeon heeft sinds de museale erkenning in 2015 een stichting bestuur model. Op de ANBI-pagina op de site wordt het bestuursmodel toegelicht.
- Het bestuur heeft ingestemd met de reflectie op de code, geschreven door de directie, en het functioneren van de code in maart 2021 geëvalueerd.
- Het jaarverslag en de jaarrekening worden op de website geplaatst, inclusief de reflectie op deze code.
- Het belonings- en vergoedingsbeleid en de hoogte daarvan is in de jaarrekening opgenomen.

III. Bestuurders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

- Stichting Museumpark Archeon verstrekt aan bestuursleden en de directeur geen persoonlijke leningen en zakelijke garanties.
- In de jaarrekening worden maximaal drie relevante nevenfuncties van raadsleden vermeld. Overige nevenactiviteiten zijn zichtbaar via hun LinkedIn-profielen.
- Voor het aangaan van nevenfuncties door de directeur is toestemming nodig van het bestuur. Dit was in 2021 niet aan de orde. De nevenfuncties van de directeur waren in 2020 bestuurslid van de DVA Destination Viking Association en bestuurslid van de Stichting Platform Stedenband Oudtshoorn Zuid-Afrika. Beide functies zijn onbezoldigd.
- Het bestuur vergewiste zich van de onafhankelijkheid van haar leden. De nevenfuncties van de directeur en het bestuur zijn in 2021 nagegaan. Dit leidde tot een lijst van mogelijk verbonden partijen, waarbij geen ongewenste of tegenstrijdige belangenverstrengeling is geconstateerd.

IV. Bestuurders en toezichhouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

- De directie is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en de organisatie en is in- en extern duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze.
- De directie vergadert vier keer met de ondernemingsraad of meer indien gewenst.
- De directie overlegt geregeld met de leden van het managementteam. Belangrijke beslissingen worden in de MT-notulen vastgelegd.
- Majeure strategische MT-besluiten en beleidsbeslissingen worden, conform de statuten, voor accordering aan de OR voorgelegd, met de nadruk op het onderkennen en beheersen van risico's.
- De beschrijving van het risicomanagement is eenmalig opgenomen in het jaarverslag van 2019.
- De bezoldiging van de directeur is vastgesteld door Museumpark Archeon en wijkt naar beneden toe af van de Wet Normering Topinkomens. Hij heeft een contract voor onbepaalde tijd. Zijn bezoldiging wordt vermeld in de jaarrekening.
- Museumpark Archeon, (de vof) beslist over benoeming, beoordeling, bezoldiging, schorsing en ontslag van de directeur.
- De directeur vraagt regelmatig advies en informeert aan de leden van het bestuur.
- De leden van het bestuur treden bij officieel gelegenheden en openingen van tentoonstellingen etc. op als ambassadeur. Zo ook bij de organisatie bij activiteiten.
- Er is een bestuursreglement waarin de onderlinge portefeuilleverdeling, de werkwijze, de omgang met de directeur en de handelwijze bij tegenstrijdige belangen zijn opgenomen.
- Het bestuur vormt de auditcommissie. De auditcommissie kent een reglement.

V. Het bestuur is verantwoordelijk voor de wetenschappelijke en museale onderdelen van Museumpark Archeon. De exploitatie en het exploitatierisico valt onder Museumpark Archeon zijn de identiteit Archeon Novum met daarbij het functioneren en de resultaten van de organisatie.

- De directeur handelt bij het vervullen van zijn taken vanuit het hoofddoel als stichting (het behouden, beheren en ontsluiten van een rijkscollectie) én vanuit de doelen die gesteld zijn om de maatschappelijke inbedding vorm te geven (centraal podium van de

oudheid, leeromgeving, verleden en heden binden).

- De directeur is verantwoordelijk voor de verhouding met subsidieverstrekkers, sponsors, particuliere schenkers en publieke en private fondsen.

VI. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- Nieuwe wet- en regelgeving worden door het bestuur nageleefd en toegepast.
- Het managementteam heeft een integriteitsplan met daarin afspraken over de ethische code van de ICOM, nevenwerkzaamheden, het melden van financiële belangen, een procedure ongewenst gedrag, declaratie- regeling, klokkenluidersregeling, communicatie met pers, omgang met geschenken en giften en omgang met internet en sociale media. Dit document is in de raad vastgesteld.
- Er is een interne en een externe vertrouwenspersoon.

VII. Het bestuur voert zijn toezichhoudende, adviserende en beleid makende rol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

- Het bestuur kent vaste onderwerpen die tot het toezicht behoren, zoals realisatie van doelstellingen en resultaat- afspraken met OCW, strategie, risicobeheer, bedrijfsvoering, huisvesting en financieel beleid. Onderwerpen op het gebied van personeelsbeleid, medezeggenschap, diversiteit, duurzaamheid, integriteitsbeleid komen indien actueel aan de orde.
- Ieder lid heeft voldoende tijd voor de vervulling van zijn functie. Er is geen frequente afwezigheid geconstateerd.
- De accountant brengt eenmaal per jaar verslag aan het bestuur uit van zijn bevindingen, voorafgaand aan het vaststellen van de jaarrekening.
- De directeur stelde de beloning voor de accountant vast en bepaald welke accountant wordt ingeschakeld.
- De voorzitter bereidt met de directeur de agenda voor, leidt de vergaderingen, zorgt voor zorgvuldige besluitvorming en ziet toe op het functioneren van het bestuur.
- De voorzitter organiseert een zelfevaluatie van het bestuur met het oog op het functioneren, het nieuwe profiel en de gewenste diversiteit in de toekomstige samenstelling.
- Een verslag van het bestuur maakt deel uit van het jaarverslag en de jaarrekening. Het bestuur vergadert ten minste vier keer per jaar en laat zich leiden door het culturele, economische en maatschappelijke belang van Museumpark Archeon.

VIII. Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

- Het bestuur bestaat sinds het voorjaar van 2021 uit drie leden.
- De statutaire zittingstermijn voor de leden is tweemaal een periode van vier jaar.
- Het gefaseerde openbaar rooster van aftreden is in het jaarverslag, in de jaarrekening en op de website opgenomen.
- Er is een profielschets voor het bestuur als geheel vastgesteld, die recht doet aan de toezichhoudende, adviserende rol en ingaat op de gevraagde deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.
- Bij het zoeken en benaderen van potentiële nieuwe bestuursleden stelt het bestuur twee leden uit haar midden aan om de transparante wervingsprocedure uit te voeren.
- De jaarlijkse vergoeding bedraagt € 150,- per vergadering.
- Over een introductieprogramma voor nieuwe leden worden bij toekomstige benoemingen nadere afspraken gemaakt.
- Het bestuur is in staat het algemeen, artistiek en zakelijk beleid op hoofdlijnen te beoordelen.
- Ieder lid beschikt tenminste over twee competenties en draagt daardoor met eigen deskundigheid bij aan de kennis en expertise waarover het bestuur moet beschikken

ONAFHANKELIJKHEID

Onafhankelijkheid is een belangrijke pijler binnen de Governance van de Stichting Museumpark Archeon. Hierbij wordt de Code gevolgd. In de code staat dat Bestuurders iedere vorm van belangenverstrengeling moeten vermijden. Bij de samenstelling en werving van nieuwe bestuursleden wordt goed gekeken naar een eventuele eerdere (arbeid)relatie met Archeon, om belangenverstrengeling te voorkomen.

SAMENSTELLING BESTUUR SMA

Monique Veldman
Secretaris

Robert Jan Blom
Voorzitter

Jan Jehee
Penningmeester

ROOSTER VAN AFTREDEN

Bestuurslid	Functie	Start termijn 1	Start termijn 2	Start termijn 3	Aftredend
Monique Veldman	Secretaris	Mei 2021	Mei 2025	nvt	April 2029
Robert J. Blom	Voorzitter	Mei 2021	Mei 2025	Mei 2029	April 2033
Jan Jehee	Penningmeester	Mei 2021	Mei 2025	nvt	April 2029

BEZOLDIGING

Leden van het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Wel hebben zij jaarlijks recht op een vergoeding van maximaal € 1.800,- per jaar voor de in uitoefening van hun functie gemaakte onkosten. Het bestuur heeft 10 vergaderingen gehouden.

VERGADERINGEN BESTUUR

Het bestuur vergadert tenminste vier maal per jaar of vaker indien daartoe aanleiding is of na twee oproepen een (extra) vergadering te beleggen.

In dit kader wordt verwezen naar de eveneens op het internet gepubliceerde statuten:
www.archeon.nl/statuten.nl

Museumpark Archeon heeft de hoogste score op de onderdelen product, place, people van de vier P's.

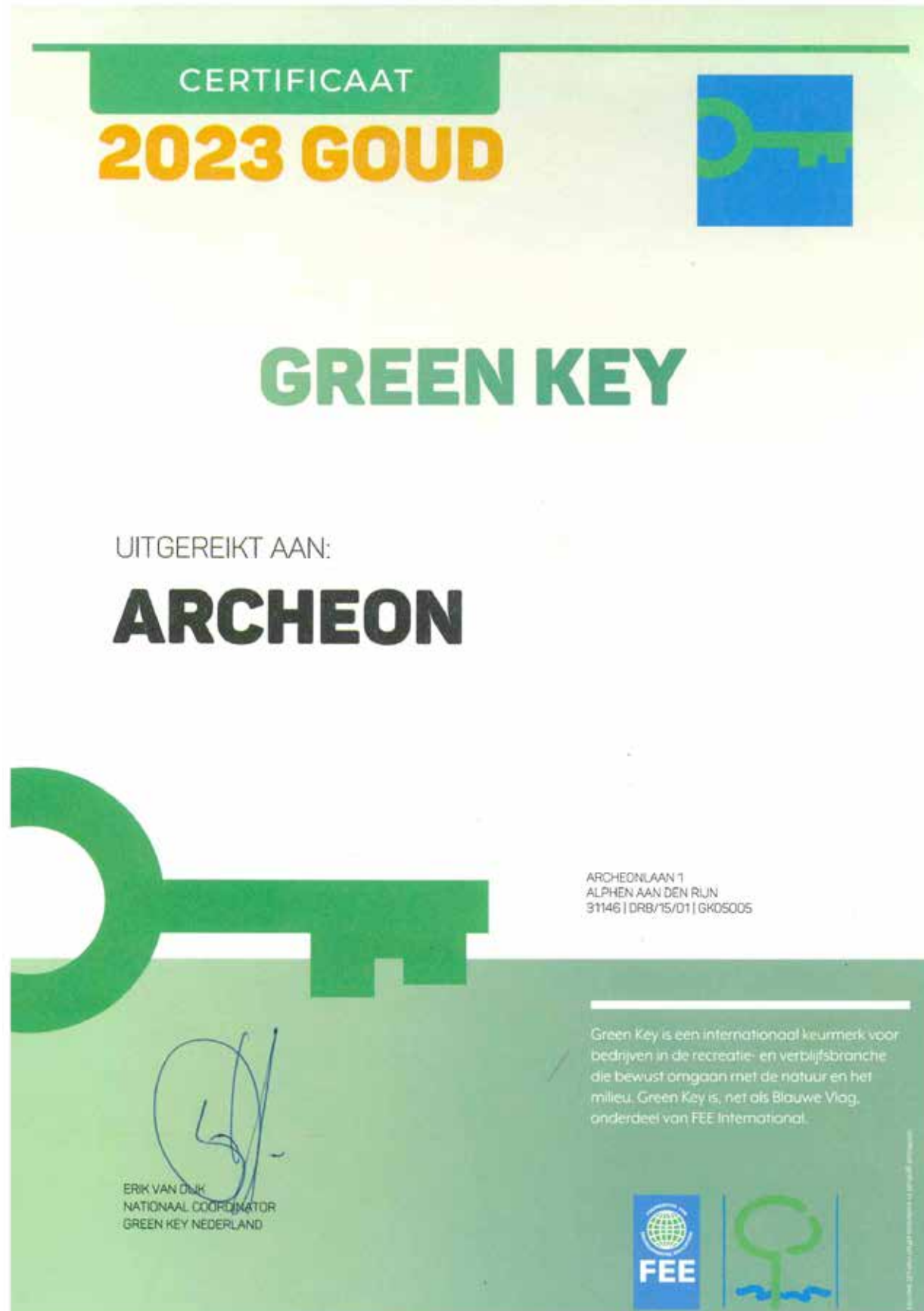
Als niet gesubsidieerd museum is de P van entree prijs voor één museaalproduct iets hoger dan de Rijksmusea ruim boven de andere participanten.

Deze P weegt 2 maal in de totaalscore en geeft Museumpark een plek na de 3e plaats.

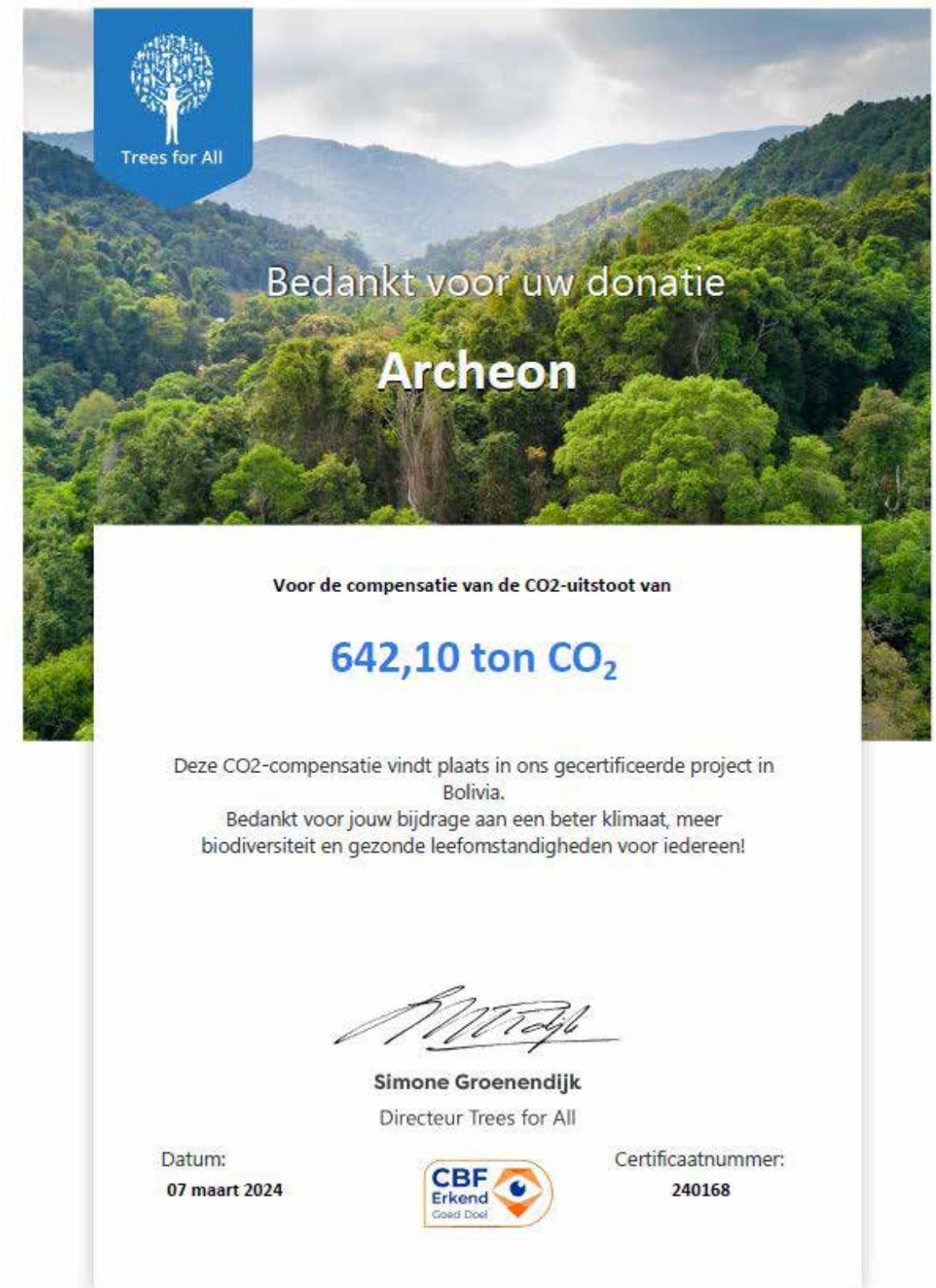

BIJLAGEN

BIJLAGE I: TREES FOR ALL CERTIFICAAT GREENKEY

BIJLAGE II: GREEN FRIDAY E

BIJLAGE III: ENERGIE EN GAS VERBRUIK

CO₂ uitstoot 2024

Uitstoot van het huidige jaar

Onderstaande tabel geeft u een overzicht van de CO₂ uitstoot van uw energieverbruik afgezet tegen dezelfde maand van afgelopen jaar.

2023

CO ₂ -uitstoot energieverbruik			
Overzicht van de uitstoot van CO ₂ welke gepaard gaat met uw energieverbruik			
Periode	Huidig jaar	Vorig jaar	Percentage
Januari	13	12	3.80 %
Februari	7	11	-35.63 %
Maart	5	12	-56.81 %
April	4	8	-48.01 %
Mei	2	3	-50.44 %
Juni	2	1	12.28 %
Juli	1	2	-21.47 %
Augustus	1	2	-35.32 %
September		2	
Oktober		4	
November		7	
December		12	
Totaal	35 tCO₂	75 tCO₂	-32.12 %

CO₂ uitstoot 2024

Uitstoot van het huidige jaar

Onderstaande tabel geeft u een overzicht van de CO₂ uitstoot van uw energieverbruik afgezet tegen dezelfde maand van afgelopen jaar.

2023

CO ₂ -uitstoot energieverbruik			
Overzicht van de uitstoot van CO ₂ welke gepaard gaat met uw energieverbruik			
Periode	Huidig jaar	Vorig jaar	Percentage
Januari	31	22	39.82 %
Februari	19	15	21.86 %
Maart	18	18	4.30 %
April	19	18	7.89 %
Mei	21	17	26.22 %
Juni	19	16	15.57 %
Juli	20	17	16.64 %
Augustus	9	19	-51.03 %
September		16	
Oktober		16	
November		16	
December		28	
Totaal	156 tCO₂	219 tCO₂	10.10 %

BIJLAGE IV: PARTNERSCHAP NATIONALE BIJENSTRATEGIE

